

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti šek zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Nemčija in anšlus

Kdor je pričakoval, da bo po uporu avstrijskih marksistov stopila na plan pobuna kljukastega križa, ni prišel na svoj račun. Nemčija stoji danes ob strani, ko se drugi pravdajo za politični vpliv na Dunaju, in celo hitlerjevski tisk, ki je skozi mesece bruhal ogenj in žveplo na avstrijski klerikalni režim, se omejuje na izjave in razprave, katerim se platonična teoretičnost od daleč pozna. Le v monakovskem radiju še tu in tam spominja glas kakega avstrijskega emigranta na nedavno borbenost, ostaja pa brez pravega odmeva, kajti avstrijski narodni socializem je vsaj začasno zvil zastave in pospravil papirnate bombe v ropotarnico.

Po vsem, kar vidimo, izgleda, da inkorporacija Avstrije za Hitlerjevo Nemčijo vendarle ni tista velika življenjska potreba, za katero bi hotel njen voditelj doprinesiti skrajne žrtve in riskirati prelom z vsem svetom. Politika Adolfa Hitlerja gre danes očividno bolj za tem, da omeji prodiranje svojega južnega konkurenta v Podunavje, kakor da se sam utabori na avstrijskih tleh. V ostalem pa ima nemška politika v trenutku druge skrbi; problem oboroževanja obrača njen pogled proti zapadu, doma pa se zbirajo oblaki kulturnega boja. Za forsiranje avstrijskega vprašanja očividno ni časa, niti prave volje, tem manj, ker v Berlinu — bolj ali manj upravičeno — računajo z naravnim procesom, ki bo prej ali slej privedel avstrijsko nemštvo v objem hitlerjevske države.

Prav za prav je bila neposredna aktualnost anšlusa več ali manj umetna. Nemčija ga je imela sicer od prejšnjega v svojem programu, ni ga pa obdržala kot življenjsko nujnost, tako da sedanje umirjeno stališče ne more veljati niti kot preokret v politični liniji, kaj šele kot abdikacija. Revolucionarna gorečnost hitlerjevske borbene dobe je pač ponehala in trmoglavi justament se je umaknil spoznanju, da se pride polagoma in po ovinkih sigurneje do cilja, kakor pa če se išče pot z glavo skozi zid. Da se stališče berlinske politike prav razume, je koristno obrniti v knjigi zgodovine nekaj listov nazaj.

Ob prevratu, ob zlomu Nemčije in Avstrije, je v obeh deželah vzklikla ideja, okoristiti se z najmočnejšim geslom onih dni, s samoodločbo narodov, izvesti staro idejo nemškega nacionalnega zedinjenja ter tako na znotraj pridobiti vsaj del one moči, ki jo je na zunaj do tal reducirala zmaga zapadne antante. Socialni demokratje, ki so roko v roko s centrom vodili nemško politiko, so hoteli že v weimarski ustavi zasidrati vsaj v načelu tudi pridružitve Avstrije. Enako stremljenje je kazala avstrijska politika. Neizprosni veto zaveznikov je te načrte prekrizal in Weimar se je moral omejiti na brezbarvno določbo, da se smejo v nemško državo s posebnim zakonom sprejeti tudi druga ozemlja, ki zahtevajo to, poslušajoč se pravice do samoodločbe. Vendar Nemčija niti poskušala ni prenesti ta program v prakso. Imela je dovolj opravka z nemiri v lastni hiši, kjer so si podajali boljše-šlehi in monarhistični puči kljuko. Sicer pa so bili za idejo združenja kolikor toliko zavzeti le socialisti in deloma centrum, torej stranki, ki sta si obetali iz avstrijskega prirastka povečanje svoje moči, dočim so bile nacionalne stranke Bismarckove vzgoje napram ideji revolucije leta 1848. — več kakor hladne.

Pozneje je Stresemann sicer začel pripravljati pot za združenje s tem, da je inavguriral izenačenje justičnih in kulturnih zakonov, politično se pa vprašanja ni lotil, ker mu je bilo v politični praksi več vredno Briandovo in Mussolinijevo prijateljstvo, kakor meglena venenemska ideologija. Curtius-Brüningov poskus, v zvezi z avstrijskim Schoberjem ustvariti s carinsko unijo nekaj fait accompli, je bil zadušjen v kali in se v sami Nemčiji ni smatral za več kakor poskus politične avanture. Kmalu nato pa je itak nemško politiko popolnoma okupirala vedno naraščajoča hitlerjevska revolucija.

Značilno je, da tudi Adolf Hitler v teku svoje borbe za oblast ni razodeval nobenega posebnega interesa za avstrijsko nemštvo. V svojih glasovitih 25 programnih točkah iz leta 1925, ima sicer na čelu zahtevo po združitvi vseh Nemcev v Veliko Nemčijo in takoj za njo točko, da se morata ukiniti versajska in senžermenska pogodba. Toda v praksi se je obračala njegova propaganda, v kolikor je bila obrnjena preko državnih mej, skoro izključno proti zapadu in na vzhod proti Gdansku in poljskim mejam.

Šele po nepričakovano sijajni zmagi nacionalno socialistične revolucije so entuziasti v Nemčiji in Avstriji visoko vzdignili prapor anšlusa. S početka se je zdelo, da bo zmaga tu lahka, ker so bila tla v Avstriji dobro pripravljena in se je moglo pričakovati, da se bo poročila vsaj duševna priključitev, na zunaj izražena v »vistosmerjenju« zunanje politike, zakonodaje in urave. Toda brezobzirna rasna in totalitarna politika v Nemčiji je vzbudila med Avstrijci

Najprej varnost, nato razorožitev

Prva faza razorožitvenega problema, ki določa omejitve in kontrolo oboroževanja, stopa v odločilni stadij — Angleška in ruska intervencija

Zeneva, 10. aprila. r. Po daljšem odmoru je bila danes pozornost vsega sveta znova obrnjena na Ženevo, kjer se je po dolgotrajnih diplomatskih pripravah in razgovorih znova sestalo predsedništvo razorožitvene konference, da napravi bilanco dosedanjih diplomatskih pogajanj in ugotovi, ali je še upanje, da bo razorožitvena konferenca vsaj deloma dosegla postavljeni cilj, ali pa da prizna svoj popolni neuspeh in se definitivno razide, prepustivši Evropo in ves svet neizbežni usodi.

Že na obrazih diplomatov, ki so se v teku včerajšnjega in današnjega dne zbrali v Ženevi, pa se je videlo, da jih navdaja vever optimizem ter da stopajo k zeleni mizi v polni zavesti svoje odgovornosti pred zgodovino. Generalni tajnik razorožitvene konference, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je imel v teku včerajšnjega dne razgovore in posvetovanja s posameznimi delegacijami, tako da so priprave za današnjo sejo naglo napredovale.

Že dejstvo, da so prispehli angleški

ekspertov, je zbudilo vtis, da sporazum o osnovnih smernicah bodoče razorožitvene konvencije ni več daleč, tembolj, ker je tudi predsednik razorožitvene konference Henderson po svojih razgovorih z angleškimi in francoskimi državniki izdal že snoči uvodno poročilo za današnjo sejo, v kateri ugotavlja, da je dosežen sporazum v bistvenih vprašanjih razorožitvenega problema. K temu je brez dvoma pripomogel bistven preokret v stališču Anglije, ki sedaj ne samo priznava upravičenost francoskih zahtev po jamstvu varnosti, marveč je celo sama povzela iniciativo za ugotovitev nemške oborožitve in izročila v Berlinu demaršo, zahtevajoč pojasnil o prekomernih kreditih za nemško oboroževanje. V zvezi s stališčem, ki ga zavzema Sovjetska unija, so v ženevskih krogih danes pričrčani, da se bodo dale v kratkem odstraniti poslednje težkoče ter da bo sklenjena konvencija, ki bo omejevala oboroževanje ter pripravila nadaljnje postopanje za doseg dejanske razorožitve.

vjetske unije o tem vprašanju. Rusija bi bila pripravljena vstopiti v Društvo narodov pod naslednjimi pogoji:

1. Priznanje stalnega sedeža v svetu Društva narodov; 2. direktni poziv za vstop Društva narodov; 3. Nemčiji se odkloni oboroževanje. V ženevskih krogih Društva narodov izjavljajo, da se moreta prva pogoj lahko izpolniti, da pa je tretji pogoj glede oboroževanja Nemčije izven okvira Društva narodov in da je odvisen od uspeha razorožitvene konference. Kakor se dalje doznava, je tudi ruski poslanik v Londonu Majski razpravljal z angleškim zunanjim ministrom Simonom o vstopu Sovjetske Rusije v Društvo narodov. Francoska vlada se je izrekla za vstop, dočim zavzema Anglija odklonilno stališče, ker je Angliji najbrže lažje na tem, da se ne zameri Japonski.

Hendersonovo

poročilo

Zeneva, 10. aprila d. Današnje dopoldanske seje razorožitvene konference so se udeležili francoski državni podtajnik Massigli, italijanski delegat Sorragna, Henderson, dr. Beneš in ostali. Predsednik sir

Arthur Henderson je svoje dolgo poročilo dostavil članom predsedstva že snoči, da bi ga ne bilo treba prečitati še na današnji seji. V svojem poročilu podaja objektivno sliko vseh dogodkov od poslednje seje predsedstva do danes, kolikor se posredno ali neposredno nanaša na razorožitveno vprašanje, zlasti pa o diplomatskih pogajanjih in notah, ki so se izmenjavale med Nemčijo, Francijo, Italijo in Anglijo. V poročilu je prišla zlasti do izraza navedba, da so se prizadele države v svojih stališjih glede razorožitvene konvencije medsebojno znatno približale. Spočetka so se na eni strani zavzemali za to, da bi se sklenila razorožitvena konvencija brez stvarnih garancij, na drugi strani pa so vsako tako konvencijo zavračali. V zadnjem času pa so v vseh prizadetih državah v bistvu priznali potrebo konkretnih garancij za izvedbo konvencije. Garancije naj bi za enkrat obstajale v kontroli oboroževanja in v sankcijah. Henderson meni, da se sestavi splošen sistem garancij na ta način, da bi se konstituirala posebna razorožitvena komisija, ki bi izdajala vse potrebne odredbe v svrhu izvršitve konvencije in bi nastopila proti vsakomur, ki bi konvencijo kršil, vsakokrat v takem obsegu in na tak način, kakor bi odgovarjalo posameznim primerom kršitve.

Včerajšnja seja

Diplomatska pogajanja se bodo nadaljevala do končnega sporazuma

Zeneva, 10. aprila. g. Današnja seja predsedništva razorožitvene konference je otvoril predsednik Henderson z daljšo izjavo, v kateri je naglasil, da dajo dosedanja rezultati diplomatskih pogajanj mnogo upanja na sporazum, vendar pa je potreben zolov rok, da se končajo diplomatski razgovori. Za prihodnjo zasedanje glavnega odbora naj se določi datum, ki pa ne sme biti niti orebliz, niti predaleč, obenem pa tudi datum za prihodnjo sejo predsedstva razorožitvene konference. Temu predlogu je Henderson dodal odločen apel na delegate, naj se zavadejo naloge konference.

Angleški delegat Eden je najprej utemeljil angleško razorožitveno spomenico od 29. januarja. Predlagani rok konvencije 10 let se strinja s predlogom nemškega državnega kancelarja za sklepanje desetletnih pogodb o nenapadanju. Glede efektivnega števila se mora doseči izenačenje med nemško zahtevo od 300.000 mož in med številko 200.000 mož, ki jo vsebuje Macdonaldov načrt, pod pogojem, da mora biti efektivno stanje čet za Poljsko, Nemčijo, Francijo in Italijo brez kolonij enako. Vprašanje vojaških organizacij se mora

rešiti s tem, da se opusti vojaško vešabnje teh organizacij in da se podrede v vseh državah nadzorstvu. Na koncu je izjavil Eden, da se angleški vladi zdi važnejše, da se dobro pripravijo dela prihodnjih tednov. Zato naj se predsedništvo razorožitvene konference sestane še enkrat konec aprila, da bi vzelo na znanje uspehe diplomatskih pogajanj, ki se bodo v tem času končala.

Nato je ruski delegat Masigli je opozorjal na to, da so pogajanja od začetka tega leta stopila v novo fazo. Pogajanja med vesilami še niso zaključena, vendar pa je treba francoski odgovor na zadnjo angleško noto pričakovati v prihodnjih dneh.

Švicarski zvezni svetnik Motte je poudarjal važnost, ki jo pripisuje Švica čim prejšnjemu vstopu Nemčije v Društvo narodov in v razorožitveno konferenco.

Angleška demarša

Anglija zahteva od Nemčije pojasnila o izrednem povišanju nemških vojaških kreditov

London, 10. aprila. r. Zunanji minister Simon je že na sobotni seji poslanske zbornice napovedal, da bo angleška vlada zahtevala od nemške vlade pojasnila glede prekomernih kreditov v oboroževalne svrhe Nemčije na kopnem, v zraku in na morju. Kakor poročajo današnji listi, je angleški poslanik v Berlinu včeraj izročil zunanjemu ministru Neurathu demaršo angleške vlade, v kateri kot signatarka versailleske mirovne pogodbe zahteva pojasnila, zakaj je Nemčija potrojila kredite v vojaške svrhe. Od odgovora, ki ga bo dala nemška vlada, je v glavnem odvisno, kakšno končno stališče v razorožitvenem vprašanju bo zavzela Anglija.

Vsi listi označujejo angleško demaršo v Berlinu za dogodek dalekosežne važnosti. »Morningpost« poudarja v zvezi s tem, da predstavlja proračunsko povišanje nemških kreditov v oboroževalne svrhe 357 milijonov mark, poleg tega pa je v proračunu določenih še posebej 250 milijonov mark za hitlerjevske napadalne oddelke, tako da znaša dejansko povišanje nemškega vojnega proračuna nad pol milijarde, kar predstavlja trikratno prekoračenje dosedanjih vojnih kreditov Nemčije, ki izda za svojo oboroženo silo dejansko ravno toliko, kakor Francija. Nemška vlada na eni strani zatrjuje, da ne more plačati svojih dolgov v inozemstvu, na drugi strani pa izda dvakrat več za dobavo sirovin za svojo oboroževalno industrijo. Zaradi tega je bilo docela primerno, da je angleška vlada energično zahtevala pojasnila.

V enakem smislu pišejo tudi drugi listi, pri čemer podčrtavajo, da nastopa Anglija v svojstvu podpisnice mirovne pogodbe, ne da bi s tem posegla v pravico Društva narodov. Od odgovora nemške vlade je odvisno, ali bo Anglija zahtevala od Društva narodov nadaljnjih korakov zaradi kršitve mirovne pogodbe ali ne. Na vsak način pa postopanje Nemčije po sodbi angleških krogov zelo ogroža uspeh razorožitvene konference. Toda Anglija v nobenem primeru ne bo dopustila, da bi razorožitvena konferenca propadla in bo z vsemi sredstvi, ki

so ji na razpolago, vztrajala na tem, da Nemčija striktno izpolnjuje versajsko določbo.

Pariz, 10. aprila. r. Zunanji minister Barthou je danes imel dolgotrajno konferenco z berlinskim poslanikom Poncetom. Pri tej priliki sta razpravljala tudi o angleški demarši. Barthou je novinarjem izjavil, da se bo Francija priključila angleški akciji, ako nemški odgovor ne bo zadovoljiv.

Presenečenje v Nemčiji

Berlin, 10. aprila. r. Demarša angleške vlade je izzvala v tukajšnjih političnih krogih veliko razburjenje. V vladnih krogih so zelo rezervirani. V zunanjem ministristvu se je vršil danes dopoldne dolg posvet vojaških ekspertov, ki so sodelovali v nemški razorožitveni delegaciji. Domneva se, da so pri tej priliki sestavljali nemški odgovor na angleško demaršo. Poluradno se izjavlja, da bo nemška vlada v svojem odgovoru zavrnila angleški očitek kršitve mirovni pogodbe. Vlada zatrjuje, da ne gre za nikako novo oboroževanje, marveč so določeni krediti namenjeni le za modernizacijo obstoječih naprav, tako n. pr. pri letalstvu za zamenjavo enomotornih letal s trimotornimi in slično. Vsekakor upajo, da bo nemški odgovor zadovoljiv in da ne bodo nastale nadaljnje komplikacije.

General Cantacuzene zahteva zadoščenje

Bukarešta, 10. aprila. d. Danes dopoldne sta se dvobojevala general Cantacuzene in novinar Vladimir Maucorodatu. Novinar je bil hudo ranjen. General Cantacuzene je napovedal dvoboj tudi Gregorju Filipescu in Gregorju Duci, bratu pokojnega ministrskega predsednika, ker sta v Jockey-klubu zahtevala, da se general Cantacuzene izključi. Klub je njuno zahtevo zavrnil.

Vso družino postrelil

Praga, 10. aprila. d. V Pružini je prišlo do krvave drame. 30 letni Josip Čejka je ustrelil vse člane svoje rodbine. Včeraj dopoldne je v družini nastal hud spor in so si med sabo očitali pijanstvo in razsipnost. Čejka je v nenadnem razburjenju pogrebel puško in ustrelil očeta, nato še brata, ki je spal, njegovo ženo, končno še lastno mater in teto. Čeprav sta ga rotili, naj ju pusti pri življenju.

Francija zmaguje

Po proučitvi francoske note se opaža v Angliji popolna preorientacija — Francosko stališče prodira na vsej črti

London, 10. aprila. k. Ministrski razorožitveni odbor je na svoji včerajšnji popoldanski seji razpravljajal o poslednji francoski noti, zlasti pa o dveh njenih najvažnejših točkah: 1. o omejitvah nemške oborožitve tako glede efektivne sile kakor glede vojne opreme; 2. o obsegu, v katerem bi morala po angleški sodbi Francija razorožiti svojo vojsko. Da je potrebno, da se Nemčiji določi meja za njeno oborožitev, so sedaj spoznali brez izjeme tudi vsi angleški krogi, za katere je pomenila objava podatkov o nemškem vojnem proračunu resen opomin in so tudi spoznali, da ideja o razorožitvi drugih držav ni mogoče v celoti realizirati. Nadaljnji francoski predlogi bodo vsebovali tudi čisto konkretno vse sankcije, ki naj bi jih bilo treba aplicirati proti onemu, ki bi kršil konvencijo. Sankcije naj bi se aplicirale postopoma in pričelo naj bi se najprej z odpuščeno kreditne in blokado njegovega izvoza. Sankcije bi se od primera do primera poostrele vse do dejanske vojaške intervencije. Take obveznosti bi se Anglija sicer rada otresla, računajo pa s tem, da bo tudi v tem pogledu dosežen sporazum, ki ne bo ostal omejen le na zapadno Evropo, marveč se bo nedvomno razširil na ves kontinent. V tem primeru pa se konvencija ne bo omejevala le na oboroževanje velikih zapadnih držav, marveč bo obenem precedens za celo vrsto pogodb med vsemi sodelujočimi evropskimi državami, ki bodo po svoji osnovi že konkretizirane v generalni konvenciji. Ta konvencija ne bi izločala niti Rusije, kateri bi bilo dano s posebno klavzulo pooblastilo, da v primeru, da Japonska ne bi hotela podpisati konvencije in drugih pogodb, pri katerih bi sodelovale tudi Zedinjene države, ni vezana na določila konvencije. Druga pogodba, katero naj bi podpisale tudi Zedinjene države, bo po mnenju angleškega tiska določala tudi poseben univerzalni kontrolni sistem nad oboroževanjem. Pogoj za sklenitev teke pogodbe pa je evropska razorožitvena konvencija.

Vsi listi se v svojih komentarjih skladajo v tem, da je glavni rezultat francoske note ta, da je edina smer, v kateri bo mogoče nadaljevati z nado na uspeh razorožitvenega pogajanja ta, da se s posebno konvencijo med najbolj oboroženimi državami določi izvestna oborožitev Nemčije. S to ugotovitvijo se bavi še posebej »Daily Telegraph« v svojem uvodniku, v katerem pravi, da Pariz ne vztraja več pri redukciji francoskih oboroženih sil, marveč je pristal na omejitve oboroževanja do sedaj obstoječe višine. Ker pa je Francija s tem

pristala na omejitve oboroževanja in delno, toda kontrolirano oborožitev Nemčije, je s toliko večjo odločnostjo zahtevala od Anglije, da pristane na garancije glede vzajemnega spoštovanja konvencije. Vprašanje je sedaj, ali Angliji vendar ne bi kazalo, raje sprejeti francoske zahteve, kakor pa prevzeti usodno odgovornost, da so se zaradi njene trdnovitosti kljub še tako veliki francoski popustljivosti razbila vsa razorožitvena pogajanja. Po mnenju »Daily Telegrapha« je vsaka konvencija boljše kakor da bi Evropa sedaj ostala brez nje. Tak sporazum bi vsekakor preprečil tekmovanje v oboroževanju in bi zagotovil evropskim silam zadostno dobro, da se dovolj pripravijo na drugo fazo razorožitvenega razvoja, to je pozitivno razorožitev.

Rim, 10. aprila. k. »Giornale di Italia« se v svoji enojni številki uvodoma bavi s poslednjo francosko noto in pravi, da je sedaj opravičen optimizem, da se bo mednarodni politični horizont razjasnil ter da bodo doseženi neki uspehi. Francoska vlada je dokazala svojo dobro voljo in je pripravljena opustiti svoje dosedanje trdnovitostne stališče, zaradi katerega bi morala razorožitvena konferenca nedvomno propasti.

Optimizem v Nemčiji

Berlin, 10. aprila. d. Poslednja faza diplomatskih razorožitvenih pogajanj je izzvala v Nemčiji ne glede na angleško namero, da se izvede intervencija zaradi visokih postav v nemškem proračunu za vojsko, morarico in letalstvo, znaten optimizem. Berlinski politični krogi pričakujejo, da bo dal rok, do katerega bo predsedstvo razorožitvene konference gotovo odgodilo zasedanje konferenčnega plenuma, dovolj prilike le časa za dokončno uraditev vprašanja po diplomatski poti. V Berlinu se celo mnenja da se bo razorožitvena konferenca srenenila v konferenco za omejitve oboroževanja z namenom, da se sklene začasna konvencija, v kateri naj bi se določila za vsako državo meja, do katere se sme oborožiti.

Rusija proti oborožitvi Nemčije

Zeneva, 10. aprila. g. Na dnevnem redu tudi Adolf Hitler izvaja politične in taktične posledice. Znaki uspehov se že kažejo in morda ne bo dolgo, ko bo napetost med Rimom in Berlinom pojenjala, ali morda celo napravila prostor novi zaupljivosti. Vsaj tako dolgo, dokler bo to zahtevala obojestranska korist in v zapadnoevropski interesni sferi.

Je spomnil Rim meje na Brennerju in je pokazal oboroženo pest.

Tako se je izkazala pravilnost svoječasne Stresemannove diagnoze, da avstrijskih mejnikov ne sme podirati, kdor načne imeti na vratu cele nekdanje zapadne antante in povrh še črnožolte reakcije.

Iz enakega spoznanja očividno zdaj tudi Adolf Hitler izvaja politične in taktične posledice. Znaki uspehov se že kažejo in morda ne bo dolgo, ko bo napetost med Rimom in Berlinom pojenjala, ali morda celo napravila prostor novi zaupljivosti. Vsaj tako dolgo, dokler bo to zahtevala obojestranska korist in v zapadnoevropski interesni sferi.

Končna odločitev avstrijsko-nemškega vprašanja torej predvidoma še dolgo ne bo padla. Kar se dozaja zdaj je šele zorenje, ker je vsaj danes le malo upanja, da bi se velesile odrekle egocentričnim aspiracijam in prenušile ureditev podunavskih razmer podunavskim narodom samim.

strah in vedno večji odpor celo tam, kjer je bilo prej samo navdušenje. Naposled so celo socialni demokrati revidirali v tej točki svoj program in so s pasivnostjo indirektno podpirali obrambno politiko klerikalnega Dollfusovega režima, inspiriranega iz Vatikana in Kvirinala.

Nemški narodni socializem si je brez dvoma obetal razumevanja pri duševno sorodnem fašizmu in je morda celo pričakoval podporo Rima proti Dunaju. To se more vsaj sklepati iz političnih in diplomatskih poskusov Papena in Göringa, ki sta bila v Rimu tako rekoč stalna gosta. Izgledalo je tudi, da je prijateljstvo Nemčije nepogrešljiva postavka v Mussolinijevih zunanje političnih računih, zlasti v njegovih načrtih proti ženevski politiki in za revizijo mirovni pogodbe. Temu optimizmu je menda najbolj pripisovati, da je dosegla protivladavstvska hitlerjevska ofenziva tako stopnjo. Toda spoznanje in iztreznjenje je prišlo le prekmalu kajti kakor hitro je nastala resna nevarnost za Dollfusov režim in za avstrijsko samostojnost, se

Nemški pritisk na Litvo

Klaipedska Krajina — sporno jabolko Litve in Nemčije
Stremljenje po „Gleichschaltungi“ — Protiukrepi kovenske vlade — Z izstopom iz Društva narodov si je Nemčija sama onemogočila možnost pritožbe

Po zaključku poljsko-nemške nenapadane pogodbe je vprašanje koridorja znatno izgubilo na svoji politični aktualnosti. Kolikor je mogoče pričakovati, je nevarnost zapletitve med Poljsko in Nemčijo zaradi koridorja samega odstavljena z dnevnega reda za deset let. Obenem je stopilo v ospredje vprašanje Klaipedske Krajine (Memelland), ozkega pasu na desni strani Njemena, ki je bil l. 1921. odrezan od Vzhodne Prusije in priključen Litvi. Štiri leta je bilo to ozemlje protipravno pod litovsko zasedbo, dokler niso l. 1924. glavne velesile antante (Anglija, Francija, Italija in Japonska) sklenile z Litvo posebno konvencijo, zaradi katere je prišla pokrajina pravno pod litovsko suverenost, dobila pa je obširno samoupravo.

Litovci so se za to ozemlje potegovali iz dveh razlogov. Glavni in obenem zelo stvarni razlog je ta, da bi bila Litva brez desnega brega reke Njemena skoro brez morskega obzračja, ker so se Letonci na tem območju narodnostno pripadnosti prebivalstva polistiki skoraj vse obale, ki ima deloma litovsko zaledje. Obenem pa so Litovci hoteli rešiti poslednji kosček litovskega ozemlja, ki pod Prusijo ni bil popolnoma pomemben. V teku stoletij je namreč litovski življenjski in politični tako zelo nazadovale, da je zadnje ljudsko štetje ugotovilo na levem bregu Njemena komaj kakih 3000 Litovcev, v Klaipedski Krajini s 150.000 prebivalci pa si litovska in nemška narodnost držita ravnostno. Z zasedbo so si Litovci sicer priklopili 70.000 svojih rojakov, dobili pa so tudi istotoliko Nemcev, ki pa so vseskozi gospodarsko in kulturno jačji, kar se mora občutiti tudi v političnem življenju. Za Litvo je zlasti neugodna okoliščina, da so litovski kmetje oh Njemenu evangelijske veroizpovedi in so cerkveno vezani na nemško cerkev. Litovci iz prave Litve pa so pretežno katoličani.

Obširna avtonomija Klaipedskega ozemlja, ki se imenuje po Klaipedi (Memel), glavni mestu tega ozkega pasu, nudi Nemcem obilno možnost za učinkovit odpor proti tendencam iz Kovna, ki hočejo ta kraj degermanizirati in popraviti stoletno krivico. V Klaipedi zaseda poseben delni zbor, iz katerega se tvori tudi vlada, imenovana direktorij, ki mu pa predsednika imenuje kovenska vlada. Zaradi zaostalosti in nezavednosti litovskih kmetov sedi v Klaipedskem deželnem zboru 25 Nemcev in le 4 Litovci; polovica prebivalstva tako prav za prav nima svojih narodnosti odgovarjajočega zastopstva. Predsednik vlade tedaj ne more računati na tako maloštevilno opozicijo in mora samo paziti, da nemška večina ne ukrene česa zoper litovsko narodno stvar. Avtonomija daje nemški večini skoro popolno svobodo v pogledu zakonodaje, pravosodja, uprave in šolstva. Klaipedski statut je vzorec, kako bi povsod morale biti zaščitene narodnostne manjšine, prihaja pa v dobro samo Nemcem, ki so ob Njemenu itak v vsakem oziru saturirani.

Pri takem stanju stvari, ki daje Nemcem toliko možnosti za upor proti naredbam osrednje vlade, se ni čuditi, da so bile vedno na dnevnem redu pritožbe ene in druge strani. Nemčija je vprašanje Klaipede čisto razgrinjala v manjšinskem odboru Društva narodov in Litva je pred svetom stala kot večni obtoženelec, ker se z druge strani zopet s Poljsko ni mogla sporazumeti. Vendar so bili odnosi med sosedji še znojni, dokler ni v Nemčiji zmagal Hitler.

Poslej so se njegove ideje širile zlasti ob mejah in med nemškimi življenji tujih držav.

Klaipedsko ozemlje se je izkazalo kot silno rodovitno torišče za pretirane nemške zahteve in ker bi se bila nemška večina v deželnem zboru, oprta na široko avtonomijo skoro ravnala po vzgledu Gdanjskega ter proglasila „Gleichschaltung“, je morala kovenska vlada poseči po ostrih sredstvih, da obdrži ugled svoje suverenosti. Razpustila je obe klaipedski nemški stranki, hitlerjevsko delavsko združenje in krščansko socialno stranko, razširila delokrog vojaške oblasti, poostila policijsko nadzorstvo in odpovedala pogodbo, po kateri je Klaipedska evangelijska cerkev v tesni zvezi z vzhodno-prusko cerkvijo. Da je uvedla cenzuro, napravila nekoliko hišnih preiskav in suspedirala precej hitlerjevskih državnih uradnikov, se skoro ni čuditi. Zlasti pa je nemške prevratnike hudo prizadel novi zakon za zaščito države in narodov, ki predvideva ostre kazni za vsakogar, komur se dokaže zadržana zveza z inozemskimi organizacijami.

Proti temu ostremu kurzu bi se Nemčija gotovo z uspehom pritožila v Ženevi, ali z izstopom iz Društva narodov si je sama zaprla to ugodno možnost. Zato ni mogla drugega, nego da je kovenski vladi poslala protestno noto, na katero pa je dobila nenavadno oster odgovor. V Kovnu odklanjajo vsako razpravo o vsebini note, češ da Nemčija ni podpisala klaipedske konvencije in se zato nima vmešavati v litovske zadeve. Kovenska vlada omenja tudi devet demarš, s katerimi so opozorili Nemčijo na podzemsko rovarjenje nemških državljanov v klaipedskem ozemlju, ki pa so ostale brez uspeha. Tako ostane spor odprt in Nemčija je izčrpala edino možnost za pritožbo, ko je že prej uvedla na Njemenu represalije gospodarskega značaja.

Litovci so si svesti, da se je njih položaj po poljsko-nemški pogodbi še poslabšal, ker so zdaj izpostavljeni pritisku dveh velesil, ki sta se sporazumele v marsikaterem pogledu. Listi v Kovnu poročajo med drugim, da se je Poljska obvezala, da ne bo imela ničesar proti priklopi Litve v Avstrijo, da bo blagohotno presojala nemško oborožitevno nujnost in da ne bo ugovarjala vrnitvi nemških kolonij, kadar bi to vprašanje postalo aktuino. Tudi Nemčija je dala Poljakom tri važne koncesije: V Berlinu opuste svojo zahtevo po Ukrajini, odlože razpravo o koridorju, dokler se ne najde enakovredno nadomestilo zanj in pristanejo na poljsko težnjo, ki gre za pridružitve Litve poljski republiki.

V kovli so se navedbe resnične, je seveda nemogoče kontrolirati; vendar pa prav dobro nakazujejo razvojne možnosti bližnje bodočnosti. Saj je znano, da se v Varšavi še niso odrekli zgodovinski zahtevi po priklopi Litve k Poljski. Obe državi sta bili združeni dolgi 600 let, toda v tem času je litovski življenjski močno izgubil na terenu v korist Poljakov in Rusov. Litovci si gotovo ne žele te unije, pač pa posamezniki uvidevajo, da je nastopil ugodni trenutek, ko lahko za pakt baltskih držav z jamstvom Poljske in Rusije opuste itak prazno zahtevo po vrnitvi Völne. Litva vsekakor nima dovolj moči, da bi odločala pritisku Nemčije in Poljske; zato si bo morala vsaj na eni strani olajšati položaj ter vzpostaviti redne odnose na litovsko-poljski meji.

V Avstriji zopet vre

Socialni demokratje so začeli izvajati sabotažno in teroristično akcijo, ki vznemirja vso javnost

Dunaj, 10. aprila. r. Kakor se zdi, so socialni demokratje pričeli izvrševati svoje grožnje, da se bodo odslej borili proti režimu s podzemeljsko akcijo. Razni dogodki zadnjih dni govore za to, da imajo široko razporejeno tajno organizacijo, ki ima svoje zaupnike vseh vrst. V nedeljo je bilo n. pr. na zborovanju Dollfusove patriotske fronte na Predarskem oddanih več strelcev, pri čemer je bila neka služkinja ubita. Dogodek je izval silno razburjenje in je zborovanje seveda propadlo. Včeraj je bil izvršen atentat na mednarodni brzovlak Dunaj-Pariz. Socialisti hočejo očividno s takimi terorističnimi dejanji škodovati režimu. Razni incidenti so se pripetili tudi na Dunaju in drugih mestih, kjer so socialni demokratje izvršili celo vrsto sabotažnih dejanj. Oblasti so v hudi zadregi, ker ne morejo izslediti krivcev, ki se dobro skrivajo. Socialisti pa se hočejo očividno maščevati tudi onim svojim bivšim pristajalcem, ki so prešli v vladni tabor. Umor bivšega voditelja Schutzbunda na Dunaju je zaradi tega povzročil veliko razburjenje. Oblasti so avstrijskim listom zabranile vsako poročanje o teh dogodkih in smejo objavljati le službene komunikate.

Atentat na brzovlak

Dunaj-Pariz

Dunaj, 10. aprila. AA. Korbiro poroča: Nedelje od Linza je okoli 8. t. brzovlak št. 117, ki je odpeljal z Dunaja proti ob 11. in je bil sestavljen iz garniture za Salzburg-München in za Passau-Frankfurt. Holandsko. Več vagonov se je prevrnilo. Kurjača je ubila, ranjenih pa je 15 oseb. Med njimi 6 poštarjev, val so avstrijski državljani. Vlada je razpisala nagrado 5000 žiljgov za izsleditev atentatorja. Dognano je, da gre za dejanje politične maščevnosti. Atentator je zbral tričlane.

Dunaj, 10. aprila. V Po dosedanjih ugotovitvah o težki železniški nesreči pri Marchtrenku se zdi, da je vzrok nesreče zločinški atentat. Med Hirschingom in Marchtrenkom v smeri proti Solnogradu so bili namreč tračnice v dolžini 25 m odtr-

Umor bivšega socialističnega voditelja

Dunaj, 10. aprila. p. Davi so našli v nekem predmestju umorjenega bivšega voditelja socialističnega Schutzbunda Gustava Körbla. Preiskava je ugotovila, da so snovi prišli v njegovo stanovanje v osmem okraju štirje neznanici, ki so se najprej izdajali za tajne odposlance vodstva Schutzbunda, pozneje pa za detektive ter pozvali Körbla, naj jim sledi na policijo. Nič hudega slute je Körbel sledil njihovu pozivu in vstopil v pripravljeni avto. Namesto na policijo pa je avto odvrnil na periferijo, kjer so nato Körbla zaklali z noži. Njegovo truplo, ki ga so našli v cestnem larku, je bilo šestdesetkrat prehodeno. Polica misli da gre za politično maščevanje, ker je bil Körbel med onimi, ki so se v priliki februarjskih bojev prvi udali. Dosedaj o morilcih ni nobenega sledu.

Znižanje uradniških plač

Dunaj, 10. aprila. Vlada je izdala odlok, s katerim se znižujejo s 1. aprilom vsem nameščencem Delavskih zbornic ter drugim socialnih ustanov plače za 40 odstotkov. Kakor napovedujejo, se bavi vlada tudi že

s pripravi za splošno znižanje prejemkov vseh kategorij državnih uradnikov.

Prepoved zaposlitve tujih umetnikov

Dunaj, 10. aprila. Danes je izšel odlok vlade, s katerim se razširja zakon o zaščiti delavstva iz l. 1926. tudi na vse panoge umetnosti. Odslej naprej umetniške ustanove, kakor gledališča, varietej itd. brez dovoljenja ministrstva ne bodo smele več nastavljati niti provizorično inozemskih umetnikov, gledaliških igralcev, solistov, dramaturgov, režiserjev, kapelnikov itd. Vlada utemeljuje svoj ukrep z naraščajočo brezposelnostjo domačih umetnikov. V umetniških krogih pa niso baš navdušeni s to politiko vlade, ker se zavedajo, da more ta ukrep vlade dovesti do še večje brezposelnosti, ako bodo enako postopale tudi druge, zlasti sosednje države, kjer je zaposlenih mnogo tisoč avstrijskih umetnikov različnih umetniških panog.

Predsedniške volitve v ČSR

Praga, 10. aprila. r. Jutri se šestaneta predsedništvij poslanske zbornice in senata skupni seji, na kateri se bo sklepalo o pripravah za volitve predsednika republike in za določitev dneva volitev. Zadnje predsedniške volitve so se vršile 27. maja 1927. Po določbah ustave se morajo izvršiti volitve predsednika v dobi zadnjih štirih tednov pred potekom funkcije dobe predsednika, ki traja, kakor znano, 7 let. Funkcijska doba se računa od dneva, ko je predsednik republike podal po ustavi predpisano zaoblubo. Predsednika volita obe zbornici na skupni seji, ki jo skliče predsednik vlade, predseduje pa ji predsednik poslanske zbornice.

Fantazije o vojaški zaroti v Rumuniji

Bukarešta, 10. aprila. AA. Rador poroča: V zadnjih dneh, ko je zaradi pravoslavne velike noči nastal zastoj v javnem delovanju, so se razširili pretirani in vznemirljivi glasovi o odkritju neke dozdnevno nevarne zarote in v zvezi s tem o aretacijah mnogih višjih oficirjev. Ti glasovi so se razširili v zvezi s preiskavo, ki jo je uvedel zoper nekatere neodgovorne elemente, ki so se jim, kakor se zdi, pridružile tudi nekatere vojaške osebe nižjih činov. Podrobnosti iz uradnega vira bodo objavljene takoj, ko bo končana preiskava. Treba je pa že zdaj naglasiti, da dejanska dejstva o teh stvarih niti od daleč niso tolikšna, kakor se jim je pripisovalo v objavljenih poročilih.

Mirim kraljica čokolade

Ko greš na potovanje, v kino ali v gledališče, ni kajne in okusneje sladice kot MIRIM čokolade. — Specialitete so: MLEKITA — polnomlečna čokolada KAVITA — mlečna s kavi in kokosom MASLITA — desertna čokolada brez prinec GREENKITA — piementna gorčica naravnih čokolad.

Minister Röhm na Cetinju

Dubrovnik, 10. aprila. r. Nemški minister Ernest Röhm je danes odpotoval na Cetinje v posete k zetskemu banu dr. Stanišiću. Po dosedanjih vestih ima jutri priti v Dubrovnik trimotorno letalo »Savolac«, last Cosulichove družbe, s katerim je Röhm prispel z Brionskih otokov v Dubrovnik. Z njim bodo Röhm in njegovi spremljevalci tudi odpotovali.

Izvoz živine v Avstrijo

Beograd, 10. aprila. AA. Urad za kontrolo izvoza živine pri Zavodu za pospeševanje znanje trgovine poziva izvoznike, zadržati pri delovalcih, ki nameravajo izvažati žive evinje (masline in mesnate), goveda in zaklane evinje ter zaklana teleta v Avstrijo meseca maja, da predlože uradu prijave najkasneje do 15. aprila. Hkratu se poziva, da pošlje prijave v redu do omenjenega roka tudi za žive evinje, maest in elanino, ako nameravajo to izvažati meseca maja na Češkoslovaško obnem z navadbo, a katerim komislonarjem hočejo delati. Izvozniki, zadržati in pridolavci, ki so prošli in bodo tudi v bodoče prošli dovoljenja za izvoz mesnatih evinj v Avstrijo in jim je strokovni odbor to odobril, ne smejo v nobenem primeru izvažati namesto mesnatih evinj maestne evinje, temveč morajo izvoziti takšno blago, kakršno je navedeno v izkazilu. Če se izvozniki, zadržati in pridolavci ne bi držali določb o izvozu mesnatih evinj v Avstrijo, bodo izgubili pravico za izvoz.

Poljska bilanca aktivna

Varšava, 10. aprila. AA. Uvoz na Poljsko je znašal v marcu 72.8 milijona zlotov, izvoz pa 87.5 milijona. Trgovinska bilanca za mesec mare je bila torej aktivna za 14.7 milijona. Poljska zunanja trgovina je v mesecu marcu v primeri s februarjem znatno narasla.

Pomanjkanje vode v Angliji

London, 10. aprila. AA. Vlada je danes predložila parlamentu zakonski osnutek o varstvu vodnih zalog. »Times« priobčuje o tem osnutku komentar in pravi, da ni iznenadil nikogar, ker gre samo za varnostne odredbe za primer, da v prihodnjih mesecih ne pade dovolj dežja. Kakor znano, vlada ponekod v Veliki Britaniji hudo pomanjkanje vode.

Smrt poslanika na banketu

London, 10. aprila. AA. Snodi je predsednik irske vlade De Valera s člani vlade priredil banket na čast novo imenovanemu amerišnemu poslaniku Dowellidu. Amerišnemu poslaniku pa je med govorom postalo slabo ter se je nenadoma zgrudil mrt.

Igrišče praške Špate pogorelo

Praga, 10. aprila. r. Danes dopoldne je nastal na sportnem igrišču kluba Špate velik požar, ki je uničil vse glavne tribune, ki si jih je zgradil klub za 750.000 Din. Poleg tribun so uničeni tudi vsi klubski prostori, pisarne, kabine, kopališča in stanovanja nameščencev. Škoda je zelo velika in mestoma celo nenadomestljiva, ker so uničeni tudi vse trofeje in vsi dragoceni darovi, ki si jih je pribral klub v teku desetletij svojega delovanja.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Kriza v rudniških revirjih

Intervencija rudarske deputacije iz našega premo-govnega revirja pri banski upravi v Ljubljani

Ljubljana, 10. aprila

Ze nekaj let se baš za veliko noč odigravajo nova dejanja in tragediji rudarjev trboveljskih revirjev. Lani je bilo v rudniških TPD reduciranih 412 rudarjev in je ta redukcija v 220 primerih zadel rednike večjih družin, ki niso imele pomoči od nobenega, kje drugje zaposlenega člana. Bistvo rudarskih tragedij baš v lepem pomladnem času je v tem, ker se z vsakim proračunskim letom obnavljajo pogajanja med TPD in upravo državnih železnic zaradi dobav premoga. Lani so bile dobave celo nekaj zvišane, TPD pa je v vseh revirjih vendarle izvedla veliko redukcijo. Pogajanja zaradi dobav premoga se vsako leto zavlačujejo in so zaradi tega rudarii v trboveljskih revirjih po mesec dni in še dalje v največjih skrbih. TPD se pač pri obratovanju ravna po kontingentu dobav ali z drugimi besedami: vsi obrat in usodo vseh rudarjev je navezala na enega samega svojega naročnika. Čudno je seveda tudi to, da se pogajanja nikdar ne morejo zaključiti še pred potekom pogodbene zveze prejšnjega proračunskega leta.

Tudi letos pogajanja še niso izvečena. Rudarji že ne delajo 11 in 12 dni in sploh ne vedo, na koliko delovnih dni lahko računajo v tem mesecu. Obratovanje se pač ravna po dobavi in pri nekaterih rudniških pravilih, da sploh ni mogoče delati na zalogo, ker so zaloge že prenapolnjene in ker se zaradi pomanjkanja prostorov ne morejo razširiti.

Danes se je zglasila pri banski upravi rudarska deputacija iz Trbovelj, Zagorja in Hrasnika pod vodstvom načelnika II. rudarske skupine g. Pliberškega. Deputacijo je sprejel pomočnik bana g. dr. Pirkmajer, ki je obljubil, da bo banska uprava storila v korist rudarjem vse, kar bo le mogoče. Deputacija je prosila za posredovanje pri pogajanjih glede dobav, da bi se pogajanja pospešila in da bi se po možnosti kontingent tudi zvišal. Mesec april bo prinesel trboveljskim rudarjem komaj 10, največ pa 12 delovnih dni, ker bo znašala produkcija v tem mesecu samo 60 odstotkov od lanske v istem času. Deputacija je prosila tudi za podpore iz bednostnega fonda, opozarjajoč na strašno bedo v rudarskih revirjih.

Položaj v revirjih je obupnejši od dne do dne, kar je popolnoma razvidno iz razmerja med zaposlenimi in nezaposlenimi rudarji. Stalež delavstva je bil že 1. februarja lani manjši za 4925 kakor 31. decembra 1925, nadalje za skoraj 3000 manjši kakor 31. decembra 1924 in za 4000 manjši kakor 31. decembra 1929. Razmerje med zaposlenimi, brezposelnimi in zaradi starosti, onemoglosti ali nesreče upokojenimi delavci je bilo lani februarja naslednje: Zaposlenih okrog 4111, brezposelnih 1526, upo-

kojenih pa preko 2000. Ker so delali zaposleni le 44 odstotkov normalnega delovnega časa, smemo računati med zaposlene le 44 odstotkov celokupnega staleža. Ze te številke odkrivajo strahotne perspektive. Bratovske skladišnice imajo za upokojece le neznatna sredstva na razpolago in upokojece se vzdržujejo v glavnem z dokladami še zaposlenih. Te doklade postajajo za še zaposlene delavce vedno hujše breme. Ze pri normalnem delovnem času znaša delavski prispevek za socialne dajatve okrog 10 odstotkov. Ta prispevek mora ostati zaradi konstantnih izdatkov bratovskih skladišč konstanten. Če se delo skrajša, se ta odstotek dviga na 20 do 25 odstotkov bruto zaslužka.

Vsaka nova redukcija v revirjih spravlja v nevarnost preskrbo onemoglih rudarjev, ki jih občine ne morejo oskrbovati. Polozaj je tak, da bi morala dva rudarja s svojim delom poleg sebe in družin skrbeti za življenje petih rudarjev in njihovih družin.

Usodepoln je tudi geografski položaj trboveljskega revirja. Tu gré za kotline, ki so od agrarnega zaledja popolnoma odrezane in navezane samo na zaslužek pri rudniku. Ljudi v tej krizi pa ni mogoče razseliti v druge industrije v Sloveniji, ker imajo te industrije same okrog 30 odstotkov svojega staleža nezaposlenega. Inozemstvo je našemu delavcu zaprto, pri rudniških obratih na jugu pa ni osnovnih pogojev za življenje poklicnega industrijskega delavca.

Vse to in nešteto primerov bede v rudarskih družinah, kjer je redok močnik iz koruznega zroba poleg črne žitne kave brez sladkorja in solate brez olja edina hrana, je ugotovila lani tudi komisija zastopnikov ministrstva za socialno politiko, banovine, rudarske oblasti sreskega načelstva in delavske zbornice, ki je od 10. julija naprej povsotri obiskovala vse revirje. Od tedaj se skuša pomagati bednim rudarjem z zaslinimi deli. Ta pa se ne morejo izvajati v zadostnem obsegu in tudi mezde so tako nizke, da se ne morejo smatrati za življenjsko pomoč, zlasti če morajo možje in očetje opravljati dela dalje od doma. Razna javna in zasilna dela pa naletijo tudi čisto na vsakovrstne ovire. Tako so na banovinski cesti »Pod skalco« delali sami oženjeni brezposelni delavci iz Zagorja. V petek pa je bilo tudi to delo ustavljeno, ker so bile neke pritožbe zaradi motenja posesti. Delavci so poslali banski upravi prošnjo, naj bi se zadeva čimprej rešila, ker je od skromnega zaslužka odvisno mnogo rodbin. Podobnih primerov je še več in bi bilo zaradi tega nujno potrebna obnoviti, poglobiti, razširiti in revidirati vse sklepe, ki so bili sprejeti lani po komisijem ogledu v revirjih.

Župnik po nesreči ustrelil nevesto

Tragičen zaključek lepe svatbe v Stoperah

Celje, 10. aprila.

V nedeljo ob pol 10. dopoldne je župnik g. Alojz Pichler v Stoperah, ki so oddaljene 12 km od Rogatca, poročil posestnikovega sina Franca Kopčeta iz sosednjih Črmožič št. 11 in 26. letno Marijo Jusovo, hčerko posestnika Stefana Jusa v Stoperah št. 6. Svatovščina na domu neveste v Stoperah je trajala v nedeljo ves dan. V ponedeljek so šli vsi k ženitovanjski maši, nato pa so povabili še župnika, naj pride na gostijo. Župnik se je sprva branil, ker ga je še bolel zob, potem pa se je vendarle dal prepovesti in je šel s evati. Okrog pol 13. je prišel med razigrane evate harmonikar, nakar so pred hišo izvešili tudi državno zastavo.

Župnik, ki je bil dobro razpoložen in je tudi pomagal steti svatom, je stopil v njihovi družbi pred hišo in ves vesel oddal s

semokresom najprej dva strela. Nato je oddal dva strela iz svojega samokresa še gostitelj Maks Taciga. Za njim je vzel satilnikar župnik, se enkrat v roke in trikrat ustrelil v zrak. Župniku je samokres med streljanjem odpovedal. Ko ga je za zadnjič sprožil, je po nesreči zadel nevesto na lvo stran čela. Nevesta se je takoj zrušila nezavedna in so jo morali naglo prepljati v celjsko bolnišnico, kjer leži še danes v globoki nezavesti in je njeno stanje zelo kritično.

Župnik Pichler je star 53 let in je znan med vsem ljudstvom kot izredno dober človek. Zato ga imajo vsi radi. V Stoperah župnikuje že od leta 1927. Župnik je ves stari in obupan. Razumljivo, da je usodni dogodek vzbudil izredno sočustvanje s nesrečno nevesto kakor tudi z župnikom.

Iz ljubljanskih organizacij

Jug. nacionalne stranke

Okrajna organizacija JNS — Mestni trg v Ljubljani, ki obsega mestni del od Pod Trance do Krekovega trga in vso Grajsko planoto, je imela pred Veliko nočjo v mestni posvetovalnici svojo redno letno skupščino, ki je bila zelo dobro obiskana. Skupščino je vodil predsednik g. Josip Rehek, poročali pa so poleg odobrovalnega tajnika g. Grasselija in blaginjskega Simoničiča župan dr. Dinko Puc, nar. posl. dr. Stane Rapa, ki je zastopal zadružnega ministra dr. Kramerja, in podpredsednik sreske organizacije dr. Josip Cepuder.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je bila okrajna organizacija prav živahna. V teku zadnjega poslovnega leta je imela 5 večjih prireditelj (članski sestanki na Gradu, proslava Vidovega dne na Gradu, spominsko svečanost septembrskih dohodkov na Gradu, Miklavžev večer in komemoracija žrtvam na Suhem baerju). Število članstva prav lepo naraslo, saj je poskočilo v preteklem letu za 60 odst.: zadovoljiva pa je tudi društvena blaginja.

Vsa poročila zlasti še g. župana dr. Puca in poslance dr. Rapeta, so bila z zanimanjem in odobravanjem sprejeta. per acclamationem pa je nato bil sprejet predlog predsednika Reheka, da se ljubljanskemu poslancu ministru dr. Kramerju pošlje pozdravna brzojavka.

Poostrežen disciplinarne

uredbe univerz

Beograd, 10. aprila. AA. Na podlagi zakona o univerzah in na predlog senata beogradske univerze je prosvetni minister predložil uredbo o donosnih disciplinarnih uredbe z dne 6. aprila 1904 po donosnih se uredbi dode nov člen 20 a, ki se glasi:

Rektor univerze sme odkloniti vsakemu studentu vpis in overnilecne vpisane v dekanatu, izvršitev izpita, izdajo diplom in drugih dokumentov in izkazoval, če je študent protipravnno, dolžno ali kulturno škodoval imetu univerze ali katerega pri znanosti, študentskega društva — vse do te, dokler ne povrne povzročenih škod.

Ta določba velja za vse redne, izredne in abnormne študente, na tudi za one študente, ki ne vstopijo več semestrov. Rektor univerze odloča po tem členu neodvisno od disciplinarnega postopka.

Napredovanje v politični službi

Beograd, 10. aprila. p. »Službene Novosti« objavljajo ukaz, s katerim so imenovani: za komisarja železniške policije na Jesenicah Milan Vohinc, dosedaj pristav obmejne policije na Raketu; za politično upravnega tajnika banske uprave v Ljubljani Fran Cermak, dosedaj pristav komisariata železniške policije na Jesenicah; za politično upravnega tajnika pri sreskem načelstvu v Radovljici Andrej Bizjak, dosedaj pristav istotam; za podnačelnika sreza Kočevje dosedanj pristav Miloš Grabljan; za podnačelnika sreza Litija dosedanj pristav Vladimir Vidmar in za podnačelnika sreza Maribor levi breg dosedanj pristav Boris Modrijan.

Revija slovenske kulture v Beogradu

Beograd, 10. aprila. p. Današnja »Stampa« poroča, da bo v kratkem prirejena v prostorih umetniškega paviljona Cvjetke Zuzor revija slovenske kulture. Protektor prireditve bo minister g. dr. Albert Kramer. O slovenski kulturi bo govoril znani beograjski književnik Niko Bartulović. Na sporedu bodo nato deklaracije, recitacije ter pevске točke, ki jih bo izvajal slovenski pevski zbor in razni slovenski gledališki umetniki in glasbeniki.

Admira pokalni finalist

Dunaj, 10. aprila. w. Danes se je vršila orva semifinálna pokalna tekma med Admir in FAC. Z veliko srečo je zmazala Admir z 1 : 0 (1 : 0). Čeprav niso nasprotniki ni bil prav nič slabši od nje. S to zmago se je Admira kvalificirala za finala. Drugi finalist bo določen na jutranji tekmi med Rapidom in FC Wien.

Zasedanje fašističnega direktorija

Rim, 10. aprila. AA. Za 19. april je sklican na sejo direktorij fašistične stranke. Sestaj se bo v Milanu.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za sredo: Prihod polarnega vremena s severa mogoč; nemirno vreme, možnost padavin; anolno izglede; v 2 do 3 dneh mogoče nevtrnost olane.

Naši kraji in ljudje

KAZEN ZA ZLOČIN

Pravica je zahtevala zadoščenje z izvršenjem smrtno kazni

Danes zjutraj, že dosti prej, kakor bo »Jutro« v rokah čitateljev izven Ljubljane, bo v Novem mestu izvršeno zadnje delo roke pravice. Andrej Mali bo obešen. Pravici bo zadoščeno.

Andrej Mali pred velikim senatom

V ponedeljek popoldne se je v Novo mesto pripeljal justifikator Karel Hart s svojim pomočnikom. Malo mestece se je v trenutku zdramilo iz svoje enolične dramskega pričakovanja in jo postavil v središče zanimanja. Kakor elektrika je spreletel vse novomeške meščane in okolico prihod krvnika. Nihče ni zdvožil niti za minuto, po kaj je prišel — on, skrivnostni človek in njegov nič manj skrivnostni pomočnik — oba odeta v pravilno grozo, masčevalca zločina.

Andreju Maliju potekajo zadnje ure — so pomislili vsi in že je mestece in deželo prepreglo nešteto govorice, nešteto spominov iz dni krvavega dejanja v St. Vidu pri Stični in z enega največjih procesov v naši kriminalistiki.

Pa vendar, dobro in pravično presojačega razuma prihod obeh krvnikov ni mogel preveč razburiti. In krvnika, dobro vedoča, kako živo domišljijo ima preprosto ljudstvo, nista hotela zaradi svojega poklica nikogar vznemirjati s preveliko bližino. Obzirno sta ostala v prostorih okrogne sodišča in tam tudi prenočila. Nad Novo mesto je legla pričakovanja polna noč.

Za Andreja Malija ni bilo rešitve. Vsa zločina nad telesom tega ali onega mora biti kaznovana. Smrt za premoženje umor.

Stol sedmorice v Zagrebu je potrdil smrtno obsodbo novomeškega okrogne sodišča. Nato so akti potovali v Beograd na pravosodno ministrstvo. Tudi tu je smrtna obsodba nad Andrejem Malijem bila potrjena.

Veliki senat v Novem mestu, ki je Andreja Malija obsodil, je včeraj ob pol 12. stopil v njegovo celico. Razglasil mu je, da je smrtna obsodba potrjena in da bo justifikacija izvršena danes zjutraj.

Za tak zločin ne more biti milosti. Andrej Mali je sklonjene glave sprejel zadnje sporočilo.

Pred letom dni, 25. aprila, je mirni St. Vid na Dolenjskem zajel rdeči petelin ob starih zjutraj. Na dvorišču trgovca Frana Kraševca je zagorela šupa. Naslednje jutro je pa prijazen vasic pretrpela grozna vest, da je žena posestnika in trgovca Andreja Malija pri Sv. Roku postala žrtev neznanih morilcev, ki so ji prerezali vrat in ji poleg te, grozno zevajoče rane prizadeli še 19 manjših ran.

Temeljita preiskava ljubljanskih policjskih organov in neutrudljivih šentvitskih orožnikov je v teku nekaj dni dognala, da sta morila morala biti le brata Anton Mali in Andrej Mali, mož nesrečne Malke Anžlovarjeve. Da, sam mož je nagovoril lastnega brata k zverinskemu umoru, ki mu je žena, Marija Golmajerjeva, bila nekak utelešen povod. Seksus in denar, nebrzdna težnja treh hladnokrvnih ljudi po čim večjih užitkih je spravila dobro, zvesto, inteligentno Malko Anžlovarjevo v zgodnji grob.

Z najdbo noža, ki so ga orožniki našli devet dni po umoru v majhnem potoku med Temenico in Sobračami, je bil razpršen zadnji dvom o krivdi obeh bratov. Zakaj oče in mati umorjene Malke sta nož takoj spoznala za Andrejevo last. O grozovitosti tega umora je pač najbolj zgovorna priča žepni nož sam, katerega rezilo je dolgo le dobrih 7 cm. Dejanski morilec, Anton Mali, je navzlic temu, da je opravil

Pokojna Malka Anžlovarjeva

svoj zločin v opoju žganja, zapisan kot eden najstrašnejših nestvorov v človeški podobni — a ob misli na Andreja Malija, ki je vso to grozo zanosoval, mora izginiti tudi človeška podoba.

Še danes ni pojasnjeno, kako sta mogla svoje nedelo izvršiti tako, da Andrejeva postelja ni bila niti malo okrvavljena, medtem ko je Malkina nudila podobo, da je ni moči popisati. Krvava je pa bila le v dru-

gi vzočni polovici — vzglavje je bilo povsem čisto... V posteljni blazini je bilo videti le dva vbrda. — Zločinca sta uselala po nesrečni žrtvi enaindvajsetkrat — a zgrešila le dvakrat...

Pa naj je že ta podoba kazala neverjetno rahlinanost zločinske zarote, je obtožena trojica na razpravi v Novem mestu

Zadnje ure Andreja Malija

Novo mesto, 10. aprila
Novo mesto je bilo že par dni v nekem tišem razburjenju, ki je potisnilo v ozadje skoro ves proces slatanskega umora in ki se je izražalo tudi v pogostih pomenkih v gostilnah in kavarnah ter v ugribanju na promenadi po našem trgu. Včeraj popoldne pa je kot strela udarila med prika- joče meščane vest, da je prišel krvnik Dragotin Hart iz Sarajeva, ki bo izvršil smrtno obsodbo nad Andrejem Malijem.

„Hart je prišel!“

Povedali so to oni, ki so bili ob 12.52 na kolodvoru, ki je takoj vzhajalo, čim se je začelo ime Hart. Krvnik se je s kolodvora odpravil naravnost na okrogno sodišče, kjer se je predstavil predsedniku g. dr. Josipu Kavčiču. Razumljivo, da je krvnikov pojav deloval kakor bomba v mirni dolenski metropoli, ki takega obiska ni imela že od leta 1925, ko se je izvršila justifikacija nad junakom iz Like, Ilijo Esapovičem.

Kljub temu, da se je Hart držal bolj v zatišju ter skušal kolikor manj vzbuditi pozornosti, so ga takoj izsledili in začelo se je seveda ogledovanje kakor da je mirni mož, ki mu je žal treba vršiti najtežavnejši poklic, kar jih je na svetu, bogve kakšna prikazen. Tudi danes popoldne je življenje v metropoli poteklo v pomenkih o skorajšnjem Malijevem koncu, vendar pa je bil nekako v ospredju vseh razgovorov krvnik Hart, katerega je hotel vsakdo videti. Ko je šel popoldne iz nekega lokala, so se pričela odpirati vrata in okna hiš na trgu in stotere oči so bile uprte v suhljatega, črnastega moža, ki je dosti elegantnejši od pokojnega Florijana Mausnerja, katerega je bil svojčas pomočnik in je vršil justifikacije že tudi v Ljubljani.

Andrej Mali bi bil rad ustreljen

Danes popoldne so ob 11.30 na smrt obsojenemu Antonu Maliju tudi ponovno sporočili sodbo in sicer je bil zbran ves sodni zbor: predsednik okrogne sodišča dr. Josip Kavčič, s. o. s. Anton Kuder, Štefan Dolenc, Anton Kacijan in sodnik sreskega sodišča Jože Prijatelj ter državni tožilec dr. Davorin Rus in branitelj obsojenca dr. Ivan Vašič.

Ob razglasitvi rozsodbe je bil Andrej Mali miren, nič ni drgetal, vendar pa je bil bled kot zid. Poslušal je sodbo sklonjene glave, vendar pa se je zdelo, da je ni slišal. Ko so sodbo prečitali je privrelo iz njegovih ust negotovo vprašanje:

„Ali ni pomilostitve?“

In ko je nato dobil odgovor: »Ne!«, se mu je v njegovem obupu iztrgalo:

„Hočem biti ustreljen — in ne obešen!“

Na to željo ni bilo odgovora, pač pa je nastopil želja, ko se na smrt obsojenemu izpolnijo poslednje želje, v kolikor so ustrežljive.

Poslednja svidenja in želje v zastraženi celici

Ko se je sodni dvor oddaljil iz njegove celice, so pristopili k njemu njegovi sodniki. Zahteval je, da pride tudi njegov brat, ki je bil obsojen na 20letno robijo. Anton Mali je takoj prišel. Ko je zagledal svojega na smrt obsojenega brata Andreja, je pričel krčevito jokati in se ni dal potolažiti. Obsojenec je nato zahteval vina in cigaret, kar so mu tudi takoj dali. Popil je samo en kozarec vina, pač pa je neprestano kadil.

Zahteval je tudi duhovnika, ki mu je nato bil napovedan za 17. uro.

Andrejev branitelj dr. Ivan Vašič je poskusil vse, da reši svojega klijenta, poslal je prošnjo za pomilostitev tudi na najvišjo instanco, vendar pa do večera ni bilo rešenja.

Pri boleznih žolca in jeter, žolčnih kamnih, zlatoci, uravna naravna »Franz Josefov« grenčica prebava na naravnost popoln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefov« vodo posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

dne 26. oktobra svojo hladnokrvnost skorod manifestirala. Zlasti Andrej Mali, ki je po inteligenci brata in Marijo Golmajerjevo v vsakem pogledu prekašal. Njegov mir med zasliševanjem je pokazal človeka, ki mu ob notranjem razkroju ne more biti nobena stvar sveta in ki mu je bilo v življenju zgolj za to, da je zadostil samemu sebi. Istočasno je kazal njegov brat velike znake degeneriranosti kot kroničen alkoholik kljub mladim letom. Lepo spridevalo daje obema tudi to, da sta oba vso noč pred razpravo spala kakor polha — le Marija Golmajerjeva ni mogla zaspati očesa. Zdej je tragediji zadoščeno. Naj bi bila Andrejeva smrt vsaj strahoten opomin!

Celica na smrt obsojenega Andreja Malija je odprta, vhod pa stražijo po dva orožnika in dva paznika.

Sodba bo izvršena zjutraj ob 5.30.

Held in Esapović

Justifikacija Andreja Malija je tretja, kar jih beleži v zadnjem polstoletju kronika novomeškega sodišča. Dne 3. marca 1900 je bil obešen 27letni cigan Simon Held. V družbi z enega cigana in mlade ciganke je vršil velike tatvine po Dolenjskem, dne 9. januarja 1898 pa je umoril kmeto Martina Novljanca, ko se je vračal s sejma domov v Malo Loko. Justifikacijo je izvršil dunajski krvnik Lang z dvema pomočnikoma. Cigan Held se je poslovil od tega sveta z besedami: »Moj Bog, k' nisem nikol' kriv!«

Druga justifikacija — že po vojni — je javnosti gotovo še v dobrem spominu. Ilja Esapović je bil obešen 3. novembra 1925, ker je umoril zakonca Verdelja v Vrbski vasi pri Krškem. Samotna zakonca, stara oba nad 70 let, sta brezdomca iz Like celo hotela vzeti za svojega, mladi zločinec pa ju je ubil, ker se je polakomnil izkupička za kravo, in trupli zakopal na njivi v tami za repo. Justifikacijo je izvršil Florijan Mausner s pomočjo Karla Harta. Ista dva sta v maju 1925 v Ljubljani justificirala morilca lastne žene Simona Nagliča iz Jarš.

Iz nove paleolitske postaje pri Radečah

Radeče, 10. aprila
Kakor smo že pred 14 dnevi poročali, so po naključju odkrili drugo postajo najstarejše kamene dobe in to pri odkopavanju terena za gradnjo banovinske ceste Radeče-Litija. Jarna je na levem bregu potoka Sapote na Njivicah v soteski v neposredni bližini tvornice dokumentnega napirja bratov Piatnik. Je 9 m dolga in 3 do 4 m široka, v apnenčevih masi. Ko se je odprla, so segala tla tako nizko, da se je človek komaj splazil v njo. V jami so plasti 2 do 3 m debele. Po izpraznitvi jame se je ugotovilo, da si je pračlovek izbral najugodnejši prostor za svoje bivanje.

Izkopavanje se je vršilo pod strokovnim vodstvom našega prvega znanstvenika na tem področju g. prof. Brodarja iz Celja, ki je zaslovel z uspehi pri raziskovanju Potokke zijaške. Večnevno raziskovanje je že pri kraju in gre vse priznanje g. inž. Finku, ki vodi gradbena dela na omenjeni cesti in je šel našemu znanstveniku vsestransko na roko.

Na naše povabilo je g. profesor rade volje podal svoje mnenje o tej novi postaji. Raziskovanje je dovedlo do izsledka, da jama ni bila samo zatočišče janskega medveda, glede katerega so ugotovili 10 do 15 poincev, ki so tu živeli v teku različnih in daljših obdobjih, temveč je bila tudi bivališče pračloveka. Poleg številnega primitivnega koščenega orodja so našli v eni najgloblji plasti tudi 12 komadov kame-nitega orodja in sicer praskalcev, strgalcev in sličnega. Ugotovili so se tudi sle-

Domač izdelek je pralni prašek »PERION«

Poizkusite z njim oprati Vaše perilo in zadovoljni boste. Perilo bo snežno belo in ne bo izgubilo na svoji trpežnosti.

VEDNO IN POVSOD SAMO: »PERION«.

dovi kurjenja in razen kosti medvedov so se našle kosti kune, gladalca in prežvekalca.

V najkrajšem času bo tekla preko vhodnega dela jame nova cesta Radeče-Litija, vendar pa bo še ostala odprta.

Na starše je streljal

Posestnik Janez iz ptujske okolice je prevel leta 1928 od staršev posestvo za 70.000 Din. Takrat so si starši izgovorili naslednji vžitek: letno eno svinjo, 12 meolov žita, 500 Din gotovine ter potrebne obuvale in obleko. Dokler so bile gospodarske razmere dobre, je sin izgovorjen užitek redno odraščal, čeprav se je bil s prevzemom posestva zadovoljil. Čim pa so nastopili slabi časi, je vedno bolj lezel v dolgove in zatorej res ni mogel več dati izgovorjenega vžitka, ki je bil razmoma vendar precej visok. Med starši in sinom so zatorej nastale pravde, ki so dovedle tako daleč, da se je 7. t. m. vršila sodna cenitev posestva. To je mladega posestnika tako razburilo, da je pograbil v omari skrito vojaško karabinko ter stekel na bližnje polje, kjer sta bila pri delu oče in mati.

Sin je najprvo naperil puško proti materi in res tudi sprožil, toda strel je k sreči zgrešil. Brž nato je sin pomeril še na očeta. Tu pa mu je puška odpovedala, in se ni hotela sprožiti... Zares izredna sreča v nesreči. To priliko je oče hitro izrabil ter udaril sina z vilami po roki, da mu je umahnila. Med ruvanjem je nato še sin udaril očeta s puškinim kopitom po roki in že bi bila očetu slaba predla, da ni pri skočil na pomoč sosed Slana, ki je besnega Janeza iztrgal puško iz rok. Zaradi razoroževanja je pa Janez še zagrozil posestniku Slani, da mu bo zažgal hišo. Zadeva je prišla na uho orožnikom, ki so Janeza aretirali in odvedli v ptujske sodne zapore. In tu je uplahnila jeza. Janes je dejanje skesan priznal ter orisal svoj obupni položaj, ki ga je privedel tako daleč, da je domala postal morilec lastnih staršev.

Atlet Sava v Ljubljani

V Ljubljano je prišel slovit atlet Sava Pengasevič iz Srbije in bo priredil v hotelu »Metropole« več zanimivih predstav. V Sloveniji se mudi že dalje časa: priliko videti ga so imeli v Trbovljah, v Litiji, na Gorenjskem in drugod. Povsod, kjer je nastopil, so se čudili njegovi orjaški sil in strmeli nad njegovimi atrakcijami. Prva predstava bo danes ob 8. uri zvečer in sicer brezplačno. Pengasevič bo pobiral samo prostovoljne prispevke, od katerih pa odstopi del raznim dobrodelnim društvom.

KULTURNI PREGLED

Naša glasba v Franciji

Dne 22. marca se je vršil v Parizu pod pokroviteljstvom »Cercle Musical Universitaire« v »Grand Amphitheatre de la Sorbonne« in s prenosom Radio P. T. T. koncert filharmoničnega kolegijskega »Jean de la Fontaine«. Orkester tega društva šteje 80 godbenikov, vodi pa ga Amedeo Rosier. Na koncertu sta sodelovala kot solista gđ. Grlica Pač (sopranistka) in Josip Papo (tenorist), oba solista pariskega jugoslovanskega pevskega zbora »Jadrana«. Mimo tega je prežni del koncerta izpolnil pevski zbor »Jadrana« pod vodstvom svojega pekovodje Dragotina Šijanec.

Izmed jugoslovanskih skladateljev so bili na programu: Milojko Milojevič s svojo kompozicijo »Zaplakala stara majka Diaferovac« in Boris Papandopulo s pesmijo »Mlado devojče dale svojo ozrlu«, ki jo je pel Josip Papo. Nadalje Kreto Odak z »Moja draga mati« in Anton Pavčič z »Uspavanko«, ki jo je pela Grlica Pač.

Pariški pevski zbor »Jadrana« obstoji delno iz mednarodnih profesionalnih pevcev. Zastavil si je nalogo, izvajati in širiti v Franciji izključno jugoslovanske programe. Zbor »Jadrana« je pel na omenjenem koncertu madrilca Jakoba Gallusa - Petlina »Ceclidermt in profundum«, Hubadovo »Na izgnanem ognilišču«, Adamičevo »Uspavanko« in Mokranjčevega »Kozarac«. Vse

navedene točke so dosegle velik uspeh in splošno priznanje pariskega občinstva.

Ob priliki turneje pariskega pevskega zbora »Jadrana« po mestih južne Francije in njegovega nastopa na slavnosti narodov v Nici, kjer je »Jadrana« izmed 88 tekmovalcev držav dosegel prvo mesto, je bilo prvič omenjeno v naših listih ime Dragotina Šijanec, mladega dirigenta, ki je dvignil »Jadrana« na sedanjo višino. Dotihmal nismo ališali ničesar o tem našem mladem, nadarjenem umetniku, ki je bil že ponovno deležen priznanja pariskega in južnofrancoskega tiska. Ne bo tedaj odveč, če seznanimo naš občinstvo z osebo in delom tega v tujni odlično delujočega slovenskega rojaka, mnogoobetajočega glasbenika.

Drago Mario Šijanec se je rodil 1. 1907. v Pulju (letra), kjer je obiskoval šolo vse do italijanske okupacije, ko se je njegov oče — profesor — preselil v Maribor. Ze kot enajstletni deček je nastopil kot violiniist akupal s sedanjo operno pevko Eriko Druzičevno. Sedemnaest let je bil etar, ko je dirigiral svoj prvi meloplastični balet »Ptič Samoživec« z opevnim orkestrom mariborskega »Gledališča«. Glasbene študije je pričel na Državnem konservatoriju v Prazi, kjer je študiral violino pri prof. Janu Matfaku, učitelju Vaše Pihode in Paganinijevu vnuku Andreja Paganini. Jan Matfak je bil pri-

staj tradicije staroitalijanske šole, ki gre preko Viotija in Tartinija do Paganinija. Kompozicijo je Šijanec študiral pri K. B. Jiraku (sedanjem ravnatelju praškega Radio - žurnala in dirigentu Češke filharmonije), četrtinski sistem pa pri Aloisu Habi, ki je odkril v njem absoluten posluš za četrttona. Dirigentstvo za orkester je študiral pri Pavlu Dedečku, za zbor pri Metodi Dobřili, dirigentu »Zbora praških učiteljev«, instrumentacijo za mehanično glasbo pri D. K. Ballingu. Nominalno traja študij instrumentalne šole 7 let, kompozitorne 5 let in dirigentstva 4 leta. Šijanec je vse to dovršil v petih letih, kar je viden dokaz njegove izredne nadarjenosti. Medtem je veselo leto štrikrat koncertiral v Srbiji Lužici, kjer je zaslovel že po tem, da je priredil za gramofonske plošče stare lužiske narodne pesni, ki jih je izvajal s komornim ansambliom za Fonetični zavod Sorbonne in za češko Akademijo znanosti in umetnosti v Prazi.

Kot sin uradniške rodbine si je moral tudi sam pomagati, da se je preživel na študijah v velikem mestu. Priredil je instrumentacijo za kinematografe in gledališča, klavirske izvirke, aranžmane za gramofonske plošče, kopiral note in partiture, igral na violini, violi, klavirju, harmoniju itd. Leta 1931 je bil nekaj časa »chef d'attache« (koncertni mojster druge violine) v orkestru nariškega rade. Leta dni pozneje je bil povabljen, da igra s kralj. Akademsko filharmonijo v Konenahorovi violinski koncert Jos. Myslivčka (Giuseppe Venetorini, bil divino Boemec). Širar rokopis je sam odkril

in obdelal. Po trojnem absolutoriju je vodil v Theatre Champs Elysees v Parizu ob sodelovanju Pie in Pina Miakar in z njunim baletnim ansambliom iz Deesau balet »Un amour du Moysen agec, ki je v tekmovalu 21 držav dosegel tretje mesto.

V polletni sezoni 1932 je Šijanec sodeloval kot glasbenik pri aranžiranju angleške polne rojeve na danski obali. V jeseni istega leta je vodil štiri koncerte slovenske glasbe v Lužici. Lani je bil imenovan za dirigenta »Jadrana« v Parizu; z njim je nastopil 21. krat v Parizu in v vseh večjih mestih Francije. Po prvem koncertu v Amphitheatre Sorbonne je sprejel ponudbo, da vodi tudi mednarodni zbor »Les Minnesingers«, ki je glasbena sekcija kluba »Le Pont«, čigar namen je, zbliževati narode z vzajemnim spoznavanjem kulture, umetnosti in znanosti. V tem zboru pokaže Nemci francoske, a Francozi nemške pesmi. Francoske in nemške narodne pesmi se izvajajo v Šijančevi harmonizaciji. Šijanec je tudi sodrudič »Institut Phonétique de la Sorbonne« za slovensko folkloro. Za Fonetični institut je priredil jugoslovanske narodne pesne za godalni kvartet, ki jih je izvajal na svojih prireditvah Jugoslovanski kvartet v Parizu. V tem kvartetu igra Šijanec violo; z njim je absolviral 14 let na koncertnih dvoranih in v radiu. Lani je Šijanec sodeloval tudi pri nekaterih filmih; tako je pred letom dni vodil zbor »Jadrana«, ko je pel za film Mokranjčev »Opeloc pred opomenikom padlih v Nici. Prav tako je Šijanec lani dirigiral festival jugoslovanske glasbe v Parizu. Na tem koncertu so izvajali tudi njegovo fugo »A la

Reccocot.

Namenoma smo spregovorili nekoliko o Šijanču o osebni tega mladega propagatorja jugoslovanske glasbe v Franciji. Prikažali smo njegovo zanimivo glasbeno kariero, ki prča, da si mlad talent kljub vsem oviram krči svetlo pot k uspehom. D. Šijanec žaka še lepa bodočnost.

M. Baran.

Nov roman Josefa Knapa

Češki pripovednik in literarni kritik Josef Knap, čigar slovstveno delo je bilo na tem mestu že ponovno ocenjeno, je pred tedni izdal v zbirki »Topičove Bile knih« svoj novi roman »Cizinec« (Tujeec).

V predzadnjem romanu »Visoké jarní nebce« se je Josef Knap zibal v neširoko, vendar pa vseže zadržanem krogu meščanskega sveta. Na motivu o zakonu med mladim inženjerjem - aviatikom in zasebno uradniko je pokazal na le problematiko sodobnega zakona — brez vsakršne vsiljive miselné tendence, — marveč tudi svojo fino umetnost literarne drobnozrabe in opazno razviti smisel za psihološko življenje v poprečne in vsakdanje značaje. Neoporna odlika Knapove epike je tudi njegova trdna kompozicijska. Šele ako prebrava romane, čijih pisatelji kažejo prav za to strani neodgovorno malomarnost, se zaveže, koliko pomene za učinek pripovedstva značaja njegova arhitektonika in notranja celotnost.

V »Cizinec« se je Josef Knap sponovno vrnil v knjižni svet, ki ga je literarno obravnaval v svojem po Češki akademiji nagradnem romanu »Muži a hory«. Za to okolje je a-

Domače vesti

• Poslovinemu večeru rudarskega glavarja g. inž. Vinka Strgarja, ki odhaja v pokoj, o čemer je obširnejše poročalo ponedeljsko »Jutro«, so med predstavniki revirjev prisostvovali tudi gg. ravnatelj inž. Biskupsky iz Zagorja, inž. Drole iz Hrastnika, inž. Kloc iz Laškega, nadalje inž. Janežič iz St. Janja in obratovodja inž. Burger iz Hrastnika, dočim je rudnik v Hrvaškem Zagorju zastopal naš ožji rojak inž. Klemenčič. Za večer, ki ga je pripravilo Udruženje rudniških in topniških inženjerjev in je bil gotovo ena najlepših stanovanjskih in družabnih prireditev, je vložil v priprave ves trud inž. Kersnič, asistent na univerzi.

• Glasbena Matica ljubljanska v Zagrebu. Glasbena Matica ljubljanska priredi v Zagrebu dva koncerta. Prvi koncert, na katerem se izvajajo izključno le dela skladatelja Antona Lajevca, bo v soboto 14. t. m. ob 20. v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda. Uvodno besedo bo govoril g. dr. Božidar Široka. Za tem zapoje sopranistka gđ. Anita Mezetova ob spremljevanju prof. Marijana Lipovška s samospevom. Mešan zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Polića izjaja pet Lajevčevih zborov med njimi »Zelenega Jurija«, pri katerem bo pela mezosopranska solo gospa Milena Verbič-Štrkljeva. V drugem delu izjaja najprej orkester zagrebške Muzičke akademije pod vodstvom rektorja Frana Lhotke »Caprise« za veliki orkester. Nato pa se poje vod vodstvom ravnatelja Polića 41. in 42. psalm za tenor solo — g. Marij Šimec, mešan zbor in veliki orkester. Drugi koncert bo v nedeljo 15. t. m. ob 6. pop. v zagrebški katedrali. Na tem cerkvenem koncertu bo izvajal Matični zbor Gallusove madrigale, uvodno besedo o Jakobu Gallusu ima g. magr. Janko Barle, na orglah sodeluje magr. Stanko Premrl. Vstopnice se dobe v poslovnici Hrvatskega glasbenega zavoda in v muzikalni trgovini Rosskamp. Naše rojake v Zagrebu pozivamo, da v velikem številu posetijo oba koncerta Glasbene Matice.

SAMO SE DANES ob 4., 7. in 9. uvečer: edinstvena filmska umetnica

Elizabeta Bergner

v najlepšem ruskem filmu

CARICA KATARINA

Ljubezen in slava največje ruske carice

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

• Švedski minister kot ribič na Uni. Bihac je ponovno obiskal s svojo soropno bivši švedski finančni minister Collings, ki je vnet turist in strasten ribič. Prepotoval je velik del sveta, posebno pa se mu je priljubila Bosanska krajina. Dolino reke Une smatra za enega od najlepših krajev in vneto se bavi z ribolovom. Enkrat je že ob Uni preživel dva meseca.

• Bolgarski pomorci na našem Jadranu. Bolgarska pomorska organizacija Narodni zbor, s katero je Jadranska Straža že dolgo v dobrih odnosih, je te dni izvršila namero odboru Jadranske straže po našem konzulatu v Varni sporočila, da namerava prirediti daljše potovanje ter posetiti naša pristanišča na Jadranu.

• Računski uradniki bodo zborovali v Splitu. Računski uradniki, organi finančnega ministrstva so organizirani v združenju, ki ima svoj sedež v Beogradu ter imajo svoje občne zbornice v vsaki leti v enem od sedežev finančnih direktij. Za letošnji kongres, ki se bo vršil od 23. do 26. maja, je določen Split. S kongresom, ki se ga bo udeležilo okrog 400 organiziranih računskih uradnikov, bodo združeni izleti v Trogir, Makarsko, Hvar in Dubrovnik.

• Učiteljskim maturantom iz leta 1929. Tovarši, ki so 1929 končali v Mariboru učiteljske, proslavijo 5 letnico mature v letošnjih počitnicah v Mariboru. Prijavljate udeležbo na naslov: A. Laznička, šolski upravitelj v Kramarovicah, p. Rogoševci.

• Smrt uglednega bosanskega znanstvenika in književnika. V Sarajevu je po dolgi bolezni umrl zgodovinar in pisatelj dr. Saped beg Bašagić, star 65 let. Dr. Bašagić je bil potomec stare neveseljice rodilne in se je po visokoskolskih studijah na Dunaju posvetil proučevanju orientalskih jezikov in književnosti. Od leta 1900, do 1906, je v višjih razredih sarajevske gimnazije poučeval tudi arabski jezik. Do prvega je sodeloval tudi v bosanskem delnem zboru, po prevratu pa je postal kustos deželnega muzeja. Važno so njegove

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefovih« grenčice neovirano lahko izboljšanje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodejno na obolele organe.

šal idejno zainteresirati tudi z leta 1932, izšlo knjigo o čeških ruralistih. Njegov ruralizem ni sentimentalni klic naveličanega meščana po trudi in vaški preprostosti; tudi ne pomeni obujanja stare idilične literature o češkem kmetu, čigar življenje je prav tako malo odlično kakor življenje drugih stanov. Ruralizem je vrste pomeni zvestoba človeku, ki se na skopu odmerjeni zemlji bori s naravo in z družbo za kruh in steno. V vdanosti kmetkega človeka zemlji od krivice staro, posvečeno čednost, iz katere izvirajo mnoge plemenite lastnosti.

Tudi v Knapovem najnovejšem romanu »Cizinec« je kos pisateljeve ruralistične izpovedi, da si idejno niti naznačena: zanjeta je v potek samega dejanja, v značilne osebe, ki nam jih prikazuje: zaznavamo jo v pisateljevem dočemanju zemlje in vasi in v tih melanholičnih, s katero izženeva usoda glavnega junaka.

Osnovni problem Knapovega »Cizineca« je prilagoditev kmetkega človeka novemu okolju. V nomadskem življenju delavke in meščanske družbe, ki pogosto izpreminja lice in ki ji je celitev v drugi kraj samo postranski vprašanje kruha, je kmetki sloj nekakša aristokracija. Vkorčnenjen v zemljo svojih očetov, v kraj, v njegovo podnebje in njegovo velikotno podobo, sega s svojimi rodovi stolača nazaj, četudi mu nihče na pisarodovnik in čeprav v svojem praktičnem materializmu pozablja celo na grobove dedov. Zaradi tega se vsaki človek težko prilagodi novemu okolju, novemu načinu in ritmu življenja ter neredko postane črtev

kulturno-zgodovinske razprave o Gazi Husrevbegu in o razmerah v Bosni in Hercegovini pod turškim carstvom. Pod psevdomom Mirza Safvet je izdal nekaj zbirki pesmi, ki so se zelo razširile med muslimanskim življenjem Hercegovine. Iz arabščine je prevedel Nizamul-Alem (ustvaritev sveta), iz perzijskega jezika pa slavni epos velikega perzijskega pesnika Hajana »Rubajlue«.

• Novi grobovi. V Mariboru je umrla gospa Marta Moranova, rojena Černovškova. Pogreb ugledne gospe, ki zapuščala moža in sina, bo jutri ob 16. na pokopnem pokopališču, kjer bo položena v rodniško grobnico. — V Ormožu je umrl g. Rado Polak, trgovec in posestnik, vsestransko delaven, zaveden narodnjak. Star je bil šele 42 let. Zapuščala vdovo in dva sina. Pogreb bo jutri. — V Radečah je umrl g. Anton Gostiša, sodni oficijal, star 64 let. Pogreb bo jutri. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Smrt najstarejše žene zagorske občine. Iz Zagorja nam pišejo: V ponedeljek jutraj smo pokopali vdovo Marjo Koželjevo iz Podstrane, ki je dočakala visoko starost 89 let. Pokojnica je bila znana daleč na okrog in priljubljena, čeprav je časih z ostrimi besedami nastopila, kjer se je delala krivica. Zaradi pravicoljubnosti so jo nazivali za ženskega župana. Popoldne pa smo pokopali 30 letnega brezposelnega Albina Benegalija. Bolehal je samo 8 dni, bil pa je popolnoma izčrpan zaradi pomanjkanja. Brezposelnosti tovariši so mu priredili lep pogreb.

• Tragična smrt splavarja. Na Savi blizu Zagreba se je pred tremi tedni razbil splav, na katerem so bili trije slovenski splavarji. Dva sta se rešila, tretji, Franc Bobek pa je našel smrt v valovih. Pri vasi Jarunu v zagrebški okolici je Sava sedaj naplavila truplo okrog 35 letnega moža v običajni opravi slovenskih splavarjev. Po nekaterih predmetih, ki so jih našli v žepih, so takoj identificirali nesrečnega splavarja Franca Bobka.

• Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine ima svoj izredni občni zbor v soboto 28. t. m. ob 19.30 v gostilni Birk Josip, Borštnikov trg št. 2 v Ljubljani. Dnevni red: določitev sprejemnih posejov in višine prispevkov za osebe, stare nad 46 let; ustanovitve »Počitniški dom«. V primeru neskladnosti se bo vršil pol ure pozneje istotam s latim dnevnim redom nov izredni občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število prisotnih članov.

• Zimsko-planinski tečaj SPD za gorske vodnike-pripravniške se bo vršil od 17. do 21. t. m. v koči pri Triglavskih jezerih. Udeleženci, ki nameravajo pristopiti h

Pride! Največji športni velefilm

Maratonski tekači

Svet solca, mladosti in prijateljstva

— to je sport!

koči čez Bohinj, naj se zgledajo v torek 17. t. m. po prihodu jutranjega vlaka iz Ljubljane v Srednji vasi. Udeleženci iz Ljubljane odpotujejo skupno v torek 17. t. m. ob 7.20 od glavnega kolodvora Ljubljana. Vozili se bodo na uverjenje za polovico voznice ceno ter se naj oglasijo v društveni pisarni na Masarykovih cestah v ponedeljek 14. t. m. Vsak udeleženec mora prinesiti kruh s seboj.

• Dubrovnik se pripravlja na sezono. Letos pričakuje Dubrovnik več gostov kakor prejšnja leta. Renomirani grand hotel »Petka«, ki je last Dubrovačke kreditne banke, je dobil posebno tehnično vodstvo ter je preurejen na najmodernejši način. V vseh sobah je uvedena tekoča hladna in topla voda, centralna kurjava in nameščen in so tudi telefoni. Posebno lepo je preurejena dvorana za restavracijo in kavarno, nadalje čitalnica in drugi lokali. Poleg teh tehničnih ureditev, ki odgovarjajo današnjim razmeram in željam mednarodne publike, je hotel opremljen tudi s prvovrstnim inventarjem. Hotel je že začel obratovati. Pri tej novi turistični in hotelski ustanovi ima posebne zasluge znani gospodarstvenik in ustanovitelj prej navedene banke g. Toma Kostopić. Kakor smo informirani, bodo cene v tem hotelu pri največjem komfortu ostale zmerne, kar je najvažnejše pri tujkem prometu.

• Za aprilsko potekavščino je smatralo mnogo naših ljudi človeka, ki so v velikonočnem »Jutru« čitali, da Jadranska straža priredi za Binkošti izlet v 15 skupinah v Dalmacijo in da bo mogče za 240 do 390 Din oblekati vse najlepše kraje od Splita in otokov pa tja do Mostarja. Nikdo ni mogel verjeti, da je res mogče za tako nizko ceno dati vožnjo z brzovlakom iz Ljubljane v Split in nazaj ter tudi vso vožnjo z železnico in avtobusi po Dalmaciji in z ladjami po morju, razen tega pa tudi vso prehrano in prenočišča. Cene so v resnici tako bajno nizke, da naša javnost sedaj verjame, ko je drugič čitala

ponesrečene socialne aklimatizacije.

Glavna oseba Knapovega romana, zakupnik majhnega posestva Bucher, je taka žrtev. Zadoštuje, da pride z ravnine v hribe in že mu odpove zdrav instinkt, že začenja grešiti zoper sebe in druge, že se zaplete v mrežo, ki iz nje ne more drugače, kakor da plača težak davek usodi. Njegova največja slabost je: nenasiten pohlep po premoženju. Na manj rodovitni hribovski zemlji se razočara; v tem morem razpoloženju se poniža do tavnine, samo da bi čim prej zgrnil kaj premoženja. Tj ga zadene usoda.

Romana ne giblje oboje dejanje; v njem ni močnih konfliktov in pretresljivih dogodkov. Pisatelj je tudi v tem spisu ostal na ozko in trdno omejenem področju; v svoji pripravi križ zamera le malo oseb, da jim lahko posveti tem skrbnejšo pozornost. Knap ni epik velikega formata. Njegovi romani niso mogočna platna s monumentalnimi prizori. Zlasti v »Cizinecu« je Knap izrazil svoj materialni, ki preizkuša obdeluje svoj material, ne more pa z ničemer razširiti: le v ljubuzni do drobnih stvari, do detajlov, do potov, ki izvirajo iz razpoložljivega liriko, samo v tem je radodaren, to daje s polno roko. Zato je Knapov roman vzlic nekaterim ozanim pripravljenim vrtnam pretežno lirčna proza, kakor pri nas Čan karlevo povesli. Toda nekova lirčnost izvirna in nevisilna, grafično slikovita brez močnih in razkošnih barv, podvržena tvorni disciplini kakor naravnostelna nozi. Umevala mu risbe karakterjev. Posebno učinkoviti so nam zdi čimkaj značilni v »Ci-

Zares bogat

je samo zdrav človek, ker bolni ne pozna ne uspeha ne veselja do življenja. Kdor hoče na pameten življenjski način najboljše varovati svoje zdravje, mora s hrano dovajati v telo vse za življenje potrebne sestavine, vse snovi, ki dajejo moč.

Ovomaltine vsebuje vse te sestavine v taki obliki, v kakršni jih telo najbolj izkorišča. Pijte zato vsak dan skodelico

OVOMALTINE

pa boste ohranili svoje zdravje.

DOBIVA SE POVSOD.

poziv JS, da res priredi ta izlet. Saj vendar JS ne išče dobička, temveč hoče po svojih pravih napraviti le največjo propagando za naše morje. Gotovo bo blin koštni izlet JS največja splošna slovenska manifestacija, ki bomo z njo dokazali, kako globoko se tudi naša banovina zaveda gesla »Čuvajmo naše morje«. Prijavite se vsi takoj, da olajšate izletnemu odboru skrbi s pripravami.

Necrozni, brez spanja?

Uživajte kavo Hag,

najfinejšo od kofeina oproščeno

pravo zmato kavo. Ni surrogat!

• Železni most preko Une pri Bosanski Krupi je v glavnem že gotov in bo kmalu izročen prometu. Delo s gradivom vred razen železne konstrukcije, ki smo jo dobili iz Nemčije na račun reparacij, je stalo blizu 2 milijona dinarjev. Most je zelo važen v gospodarskih in prometnih pogledih.

• Vlomi v Gosteačah. V Gosteačah pri Škofji Loki je bilo te dni vlomljeno pri štirih posestnikih in sicer povsod skozi zamrežena okna. Neznanci so odnesli okroglovalcem razno moško in žensko obleko, perilo, posodo, v enem primeru pa tudi več hlebov kruha, potice in tri kosi škoda, ki so jo prizadejali vlomilci, znaša okrog 2000 dinarjev.

BRIGITA HELM

pride v največjem športnem velefilmu

• »Gospodinja« 4. številka je ravnokar izšla in je zopet zelo zanimiva. Med drugim prinaša članke »Naši tečajci« (V. Kraljherjeval), »Škodljivost ženskega poklica« (dr. Šimčeva), »Opločevanje stene« (arh. Fatur), »Opravila gospodnje na vrtni in pri domačih živalih« (F. Vardjan) itd. Praktično-poučni sestavki so: Testa in zmesli, Pletene jopice, Trana poročila, Jedilniki, Recepti itd. Važna je tudi rubrika »Gospodinska posvetovalnica«, kjer dobe naročnice odgovore na stavljena vprašanja. Uprava lista je v Ljubljani, Prečna ulica 2.; letna naročnina znaša 26 Din.

• Obledela obleke barva v različnih barvah in pisarski tovarna Jos. Reich.

• Polnilna peresa v veliki izbiri priploča M. TICAR, Ljubljana.

Naročite — čitajte

„LJU“ JANSKI ZVON

Zač. drž. uprava razlaš. velepos. gozdov

Drav. banovine v Ljubljani, Stari trg 34-II.

Razpis

Začasna državna uprava razlaščenih veleposesniških gozdov v Ljubljani

prodaja dne 5. maja 1934

1. etaja 1934

na razlaščenih gozdovih v Kočevju in Straži potom pisarne ofertalne licitacije. Natančnejši pogoji licitacije so razvidni iz tozadnega razpisa v Službenem listu Dravske banovine, dobijo se pa tudi pri upravnih razlaščenih gozdov v Kočevju in Straži tudi v Ljubljani.

3803

zinov: čitatelj se tu nehoti spomni Tirgnejvele srečne roke pri literarnem portretiranju ženskih likov

V tej Knapovi knjigi je zaživel kos pisateljeve oziroma domačije tam nad dičonom, iz nje je izpregovoril socialni svet čeških baltarjev in maloposelskih zakupnikov. Pisatelj »Cizinec« ni sešel vanj kot oznanjevalac novih socialnih nauk, marveč kot psiholog in umetnik, ki a doživljal usodo teh drobnih, neznanih poidevcev. Za pokrajino in za malo ljudi, ki nam jih je predelaval, je s svojimi umetniškimi instinktom in z nevsakdanjo oblikovalsko veščino našel marsikakšno zanimivo potezo, ki zaživi tudi v čitatelju. Voljno mu sledimo do konca, dokler ne občitmo zadnjega, oddaljenega se voja zemlje in kraja, s katerim smo se za hio zblizali pod vplivom Knapove fino brane proze.

Mladinska revija »Vale«. Pravkar je izšla 1-2 številka revije »Vale«, glasila jugoslovanske usmerjene akademske mladine. Časopis, ki bo po daljšem preseklu zopet redno izhajal, uredila Zdravko Gosač, Boleslav Hiter, Alberti Hiter, Dušan Varga z on in France Artnak. V uvodnem članku razvija iredništvo svoj ideološki program in oravi med drugim: »Ljubezen do naše jugoslovanske skupnosti, naše države, nam je nemovno izhodišče. Prako vseh teorij o potu naroda ugotovimo, da so posamezni deli naše skupnosti pod vplivom različnih militeev razvili v kulturnih, ekonomskih, socialnih in drugih področjih individualno

Iz Ljubljane

U— Predavanje univ. docenta dr. Böhma o snovi »Obala in zaledje«, ki ga je priredila v dvorani »Sloge« agilna železničarska sekcija Jadranske straže, je privabila ogromno število poslušalcev. Predavatelj, ki je znan kot strokovnjak v pomorstvu sploh, je v eno in pol urnem govoru razpredel problem razvoja in potrebe pomorskih luk in njihove zveze z zaledjem. V podrobnem se je docent bavil nato z vprašanjem luk na našem Jadranu in orisal to vprašanje z zgodovinskih in narodnogospodarskih vidikov. V zvezi s tem se je dotaknil tudi vprašanja velikih prekolcelinskih prog, med njimi kot najvažnejše naše jadranske proge od Dunava do Jadrana. Za svoja temeljita in nad vse zanimiva izvajanja je žel g. predavatelj dolgotrajno odobravanje. Želim, da bi g. docent svoje aktualno predavanje pri priliki ponovil pred širšim zborom.

U— Jugoslovanski akademski pevski zbor iz Zemuna v Ljubljani. V ponedeljek 16. t. m. pride v Ljubljano akademski pevski zbor iz Zemuna ter koncertira še isti večer v dramskem gledališču. Akademski pevski zbor bo izvajal dela: Gotovca Milojevića, Mokranjca, Biničkiga, Hubada, Pavčića itd. Zbor šteje 60 članov. Podrobnosti spored javimo. Vstopnice bodo od četrtke dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice. Cene običajne.

U— Eden največjih svetovnih pianistov Nikolaj Orlov, koncertira v torek 17. t. m. v dvorani Filharmonične družbe. Koncertni nastopi pianista Orlova so vedno največji dogodek. V vsakem mestu ima zaporedoma po več razprodanih koncertov. Prihajajoča ga med najodličnejše interprete Choplovih del. Tudi na tokrovec koncertu bo izvajal med drugim dela esmrtnega poljskega pianista in sicer: Impromptu v as duru, Nocturno, trije preludiji in Scherzo v b-molu. Na ostalem programu ima dela Scarlattija, Brahmsa, Medtnerja, Prokofjeva, Debussija in skrajbina. Sedeži od 15 do 18 Din so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

U— Rezervni oficirji se po naredbi komande mesta pozivajo, da se udeležijo predavanja 12. t. m. ob 20. v Oficirskem domu na Taboru. Udeležba je za ljubljanske rezervne oficirje obvezna.

U— Krajevni odbor JNS za šentpetrski okraj se je na svoji seji 3. t. m. konstituiral: za predsednika je bil soglasno izvoljen g. Jos. Turk, za tajnika g. Tumpej Fran in za blagajnika g. Leopold Zupančič; kulturno prosvetni osek: gg. Grum, Skulj; socialno politični osek: gg. Gregorc, Petročnik; gospodarski osek: gg. Zupančič, Vrečar; propagandno prireditveni osek: gg. Gostiša, Varšek. Med drugim je krajevni odbor na podlagi dopisa, ki ga je poslalo ljubljansko učiteljsko društvo, ugotovil, da se učiteljsko društvo strinja z mnenjem občinskega svetnika g. Josipa Turka.

BRIGITA HELM

kot igralka idealne sportne postavbe,

zdrave lepote, plavalke rekorderke!

PRIDE!! PRIDE!!

ker ta po njegovi izjavi ni mislil v tem primeru osporavati zakonitih pravic učitelstva, marveč je le kritiziral državno upravo, ker je prevallila ta bremena na posamezne občine, ki jih spriko današnjih gospodarskih pilih težko zmagujemo. V zvezi s tem je odbor sklenil predložiti sreski organizaciji primerno resolucijo.

U— Izpit za pooblaščenca inženjerja iz gradbene stroke sta položila v Beogradu g. inž. Milan Gjud in g. inž. Henrik Pardubsky.

U— Društvo »Soča« matica Ljubljana naznanja, da bo v soboto 14. t. m. ob pol 9. zvečer predaval v salonu pri »Levu« naš odlični predavatelj g. dr. L. Böhman, honorarni profesor, o temi: »Pota inflacije«. Ker je to predavanje za sedanjaj čas zelo zanimivo, veleaktualno in za vsakega koristno, vabimo ne le vse naše člane in prijatelje »Soče«, temveč tudi druge interese. Vstop vsem prost.

U— Osem filmskih ljubljencev v enem filmu! ZKD si je za prihajajoči filmski spored nabavila nadvse veseli in humorja polni film »Mladost je sladka« v katerem nastopa kar osem filmskih ljubljencev občinstva. Ti so: slavni komik Hans Moser, Fritz Schulz, Georg Aleksander, Paul Hörbiger, Trude Berliner, Ida Wüst, Adela Sandrock in Kurt Wespermann. Film je poln zelo kompliciranih zapletljajev, neugodnih pa tudi ugodnih posledic sredstva za pomlajevanje, dovptov, humorja in tudi krasnih popevk. Film pride na spored ZKD v petek ob 14.30 v prostorih Elitnega kina Matice ob najnižjih cenah 2,50, 4,50 in 6,50 Din.

U— Jadranski Danes ob 19. se bo vršil letni semestralni občni zbor v areni Narodnega doma. Udeležba obvezna! Odbor

U— V »Krk« pri Mikliču za petek ob pol 9. zvečer predavanje s sklopičnimi slikami podžupana Jarca: Ljubljana — vrata Jugoslavije. S posebnim ozrom na tujski promet Dolenjske. Po predavanju jazz »Odeon«. Vstop vsakomur prost!

U— Uradniki PZ za reveže. Namesto

specifične poteze in lastnosti. Naša težnja za dihovno in kulturno zblizanje vseh Jugoslovancev odklanja vsako nasilno zatiranje teh posebnosti, hoče jih na umestirjati kot lake komponente v enotno in z novim duhom povezano rezultanto: sloboen napredek duhovne in materialne kulture, prečete z globoko zavestjo nadotaklne jugoslovanske skupnosti... Nadatljuje se razprava Zdravka Gosača »Križa markizme«. Avtorjeva zanimiva izvajanja bi imela večji učinek, če ne bi bila razkosana v vrsto nadaljevanj. Milivoj Bačić bi načelno o socialni umerenosti in akademski mladini. V arbohrvaščini je objavljena proza Zvijozina Cvetkovića »Vele«. France Artnak je pripreval pesem »Delevec«. Danilo Viher dramatski prizor »Na bodnik«. Dušan Varazon pesem »Prebujenec«. Po predavanju univ. prof. Spektorkega je posnet članek »Zgodovinski razvoj evropskih univerz«. Stane Bidovec se bavi z »Vprašanjem nove reprezentativne organizacije«. Dr. Miroslav Plečič je pisec prav potnebozna članka »T. G. Masaryk in češkoslovaški dijak na vojni«. Številko zaključila rubrika »Naši zapiski« in »Študentski obzornik«. Med drugim je tu objavljen razpis ankete »Kako gledam na mladino«. — »Vale« slane za nedeljke 30 Din na leto in se naroči pri upravi v Ljubljani. Tomova ulica št. 3

Naročite — čitajte

„LJU“ JANSKI ZVON

Vedno večji postaja krog onih, ki v zdravju previdnosti uporabljajo

Doramad
radioaktivno zobno kremo
Izpolnjuje več kot obljuba!
dobiče jo povsod.

venca in v počastitev spomina pokojnega Ivana Kóstla, upokojenega inspektorja finančne kontrole, očeta tajnika Pokojniškega zavoda g. dr. Janka Kóstla, je darovalo uradništvo 810 Din. Znesek je bil naznan socialno političnemu uradu mestnega načelstva.

U— Ženska sekcija JS vabi svoje članice na sestanek, ki bo danes popoldne ob 17. v hotelu »Bellevue«.

U— V Ljubljano je skočila. Včeraj ponoči je obupala služkinja M. G., uslužbena pri neki stranki na Sv. Petra nasipu. Pred zoro je vstala, odhitela na šentpetrski most in se pogrnala v vodo. Njeno početje so opazili ljudje, ki so nemudoma opozorili na dogodek reševalno postajo. Obupanki pa hladna kopel očividno ni ugajala. Zato se je medtem še sama oprljala bruna in so jo reševalci nato potegnili iz vode. To je bil v zadnjih dveh dneh že tretji polžuk samomora v mestu in sicer v vseh treh primerih pri ženskah. Ta nesrečni april!

U— Sodne take po sreskem sodišču. Razne stranke so marca plačale pri sreskem sodišču na raznih takсах 156.517 Din, dočim predlanski marca je 40.860 Din. Vzrok, da so se take tako pomnožile, je v tem, da so mnogi sodni posli letos močnejše narasli, zlasti tožbe, eksekucije in zemljiško knjižne vloge.

U— Oprostila sodba. Komunistične propagande oboženi tajnik socialistične strokovne zveze Stanko Bricej je bil včeraj pred velikim senatom oproščen. Oboženi je bil, da je poslal nekemu Plosu v Viševku pri Ložu več komunističnih letakov in list »Proletarska mladina«. Obo-

ZVOČNI KINO DVOR, telefon 2780

Orkan smeha nad Ljubljano!!

VLASTA BURIAN

Revizor Haselhuhn

Najboljši od vseh Burianovih filmov!

Tako piše svetovni tisk!!

Danes ob 4., 7. in 9. uri

Cene najnižje 4.50 in 6.50 Din

ženi je zanikal vsako udeležbo pri komunistični propagandi. Policija ga je na zahtevo sodišča označila, da doslej ni bil znan kot komunist, marveč kot marksiat. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv.

U— Suknjar in zbiralec darov. Brezposeln natakhar Janez iz Beguni je našel na kriva pota. Često je bil preveč ježen, kar je postalo zanj usodno. Hodil je od lokala do lokala po Kolodvorski ulici, kjer je ponujal v nakup lepo črno suknjo za 250 Din, čeprav je bila vredna dobrih 1000 Din. Na Masarykovih cestah ga je nato prijel stra

Radio kotiček

Ljubljana, 11. aprila.

Jutri ob 18. nastopi v našem radiu privatni docent za antropologijo na ljubljanski univerzi prof. dr. Božo Škerlj, mnogo obetavni znanstvenik, ki je izdal že 22 znanstvenih razprav v slovenskem, češkem in nemškem jeziku, ter nad 30 popularnih razprav in predavanj. K svojemu predavanju v radiu pravi:

Človek ima čudno navado, da se bavi z vsemi drugimi stvarmi bolj kakor s seboj, razen kadar je bolan. Takrat pa postane nenkrat središče vsega zanimanja. Prav bi pa bilo, da bi vsak izobraženec vedel tudi nekaj o človeku kot glasu narave, kajti človek nedvomno podlega naravnim zakonom podobno kakor rastline ali žival. Le brani se proti nekaterim s svojim duhom, včasih uspešno, nad mnogimi je zagospodoval, nad drugimi še bo, ali nad vsemi — kdaj? Kdo ve?

Se preden je obstojala veda o človeku, ki ji pravimo antropologija, so ljudje že razpoznavali posamezne rase. Najdne orodja in kosti pračloveka so potrjevale nazore o razvoju, ki jih je bilo treba razgledati tudi na človeka. V začetku našega stoletja je bilo jasno, da je v davnih dobach živel pračlovek. Antropologi so takrat merili zlasti kosti, pa tudi žive ljudi, pozabili so pa na novo vedo, ki je vzrasla na podlagi Mendelovih odkritij o podedovanju. Biološka smer v antropologiji datira iz leta 1913. Večina držav je priznala antropologijo mesto na univerzi, najprej Francija, največ pa Nemčija, žal v naši državi ni stolice za antropologijo, toda predava se na vseh treh univerzah, vsaj v odlomkih.

Iz Celja

Ustanovni občni zbor občinske organizacije JNS za Gotovo je danes ob 19.30 v narodni šoli v Gotovljah. Na obnem zboru bodo poročali g. narodni poslanec Ivan Prekoršek, predsednik sreske organizacije JNS dr. Ernest Kalan in sreski veterinarski referent Maksim Šrihar. Pristajati vsedravnne stranke, nedeležite se ustanovnega občnega zbora polnoštevilno!

Kolo jugoslovenskih sester v Celju je prejelo za svoj dom v Bakarcu od banke uprave darilo 10.000 Din. Društvo se iskreno zahvaljuje za izdatno pomoč. Že mesec dni preurejajo društveni Celjski dom v Bakarcu, da bi moglo prve dni julija poslati prvo poštito kolonijo v ta dom. Za letošnje leto so predvidene tri kolonije vsake po tri tedne, in sicer prva v začetku, druga ob koncu julija, tretja v sredi avgusta. Ker je društvo pridobilo s prejšnjim 11. sob. bo s tem ustrezno mnogim, ki so morali prej stati izven Celjskega doma. V domu je vodovod. Na razpolago bodo tudi sobe z 2, 3 in 5 posteljami. Priglasje sprejema ob torkih od pol 16. do 17. ga. Smerčeva, Celje, Gregorčičeva ulica 1. Akcija za nabiranje prispevkov za adaptacijo doma je imela doslej lepe uspehe. Društvo prosi, naj nihče ne odreče nabiralkam podpore, saj bo Celjski dom v Bakarcu trajna pridobitev za Celje.

Predavanje za rezervne oficirje bo v ponedeljek 16. t. m. ob 19.15 pod okriljem celjskega podobora UORU v Oficirskem domu v Celju. Udeležba obvezna za vse rezervne oficirje.

Celjska podružnica NSZ bo imela v soboto 14. t. m. ob 17. članski sestanki v gostilni »Skalna klet«. Pred sestankom se bodo sprejemali novi člani.

Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 opereta »Havajska roža« in v zvočni tednik.

Iz Maribora

Odlični učenjak v Mariboru. Predvčerajšnjim je prišel v Maribor senator češkoslovaške republike in univerzitetni profesor g. dr. Karl Hilgenreiner, ki je na daljšem študijskem potovanju po naši državi. Sestel se je z zastopniki mariborske JČ lige, ki so šli odličnemu gostu v vsakem pogledu na roko.

Cercle français. V četrtek 12. t. m. bo predaval g. Jean Lacroix, profesor francoskega jezika na ljubljanski univerzi, v dvorani Ljudske univerze v Mariboru o H. Daumierju, slavnem francoskem slikarju in karikaturnistu dobe Napoleona III. Lepe projekcijske slike bodo ponazorile predavateljevo izvajanje. Vsi prijatelji francoskega jezika so dobrodošli. Začetek ob 20. uri; vstopnine ni.

Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru priredi ekskurzijo v Kovino d. d. v četrtek 12. t. m. Zbirališče ob 9.30 pred Veliko kavarno na Glavnem trgu.

Mojstrski izpit iz mizarske stroke sta v Mariboru dne 9. t. m. napravila pomočnika gg. Joško Volčič in Anton Vutolen.

Občni zbor brivskih mojstrov. V ponedeljek so v hotelu »Pri zamorcu« zborovali brivci in frizerji z ozemlja bivše mariborske oblasti. Zborovanje je vodil brivski mojster g. Novak. Prisostvovala sta zastopnika obrtnozadružnega nadzornišva in okrožnega odbora. Udeležba članstva je bila primerna kritičnim razmeram v brivsko-frizerski stroki. Po običajnih poročilih so sledile razprave o aktualnih vprašanjih: o razmerju števil valencev napram številu pomočnikov, o postopanju pri oproščanju valencev, o skrajno kritičnih razmerah v brivsko-frizerski stroki v južnih krajih, o enotnih cenah, o nadzorovanju higiene v brivnicah ter o izločitvi članov iz celjskega in ptujskega področja.

Iz Tržiča

škoda na sadnem drevju. ki so jo napravili v letošnji zimi zajci v tržički okolici in v samem Tržiču, je precej velika. Veleindustrija Gassnerju so na vrhu sredi Tržiča ogledali in uničili celo vrsto prtilikavcev. V Bistrici ni posestnika, ki ne bi v svojem sadovnjaku utrpel večje škode. Zajci si niso letoš prav nič izbirali kake posebne slastice. Ogledali so vse od kraja in tako temeljito, da drevesca ne bodo okrevala. Najbolj čudno je pri tem, da so se lotili ovitih dreves prav tako kakor neovitih, kar prica, da je bila lakota, velika. Kdo bo povrnil škodo?

Iz Trbovlje

Delavsko pevsko društvo »Zarja« v Trbovljah sprejme še nekaj pevcev in kdor ima dobro voljo, naj se javi, ker se bo pričelo pripravljati za jesenski koncert. Pozneje se pevcev ne bo sprejemalo.

GOSPODARSTVO

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

V ponedeljek se je vršil v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani 26. redni občni zbor Zveze slovenskih zadrug. Udeležba je bila zelo velika, saj je bilo od 363 včlanjenih zadrug zastopanih na obnem zboru 225 zadrug. Številna udeležba prica, da se naše zadružništvo zaveda velike važnosti in pomena, ki ga ima zveza za zdrav in lep razvoj zadružništva.

Predsednik g. Ivan Pipan je v uvodu najprej pozdravil načelnika kmet. odd. banske uprave inž. Zidanška, ki je zastopal kmetijskega ministra ter bana, nato g. inž. Vargo, tajnika Glavnega zadružnega saveza v Beogradu in vse številne delegate včlanjenih zadrug. Z velikim odobravanjem je bil sprejet predsednikov predlog, da se odpošlje vdanostna brzojavka vrhovnemu zadrugarju Nj. Vel. kralju. Pozdravne brzojavke so bile poslane resornemu ministru dr. Stjepanu Škrklu in banu dr. Marušiču.

Pozdravi gostov.

Gospod inž. Zidanšek je v lepem govoru poudaril, da je Zveza kljub težkemu gospodarskemu stanju dosegla znatne uspehe, kar je tudi zasluga agilnega zveznega uradništva. Doseženi uspehi morajo Zvezo samo vzpodbuditi k še vztrajnejšemu delu in je upati, da bo prihodnje leto tudi kreditno zadružništvo beležilo uspehe. Gospod načelnik je toplo priporočil ustanovitev sanacijskega fonda in znižanje obrestne mere ter končno apeliral na vse zadrugarje, naj s svojo discipliniranostjo dokažejo, da so res zadrugarji.

Toplo pozdravljenemu govoru inž. Zidanška je sledil govor zastopnika Glavnega zadružnega saveza inž. Varge, ki je obširno razpravljalo o težkah, na katere zavežda dan na dan praktični zadrugar. Zlasti je pohvalil prizadevanje Zveze, da širi razumevanje tudi za nekretnostne zadrug.

Predsednikov nagovor.

Predsednik g. Pipan je v svojem poročilu med drugim navedel naslednje:

Glede splošnih gospodarskih razmer je treba reči, da je dosegla kriza v lanskem letu višek. Nazadovanje prometa in cen ter naraščanje brezposelnosti se je večinoma ustavilo. Pri nas smo najbolj trpeli zaradi dolgotrajne nelikvidnosti kreditnega in denarnega trga, zato je naša vlada z zaščitnimi predpisi uredila odnose med upniki in dolžniki, da se prepreči popoln razkroj denarne organizacije. Dasi so bile uredbe izdane zelo pozno, vendar ne moremo reči, da tudi v podrobnosti ustrezajo sedanjim potrebam. Prav to bo menda največ krivo, da niso dosegle onega učinka, ki ga je vlada pričakovala in smo ga vsi želeli.

Bolj kakor kadarkoli prej je naše zadružništvo prav v preteklem letu dokazalo svojo trdnost. To je najbolj dokaz, da je zadružništvo racionalen in socialno pravi način gospodarske organizacije. Po vsem tem upamo, da bomo najhujše kmalu prebrodili in da bo zadružništvo beležilo v bodoče še uspešnejši pokret. To oboje, če bo narodno predstavništvo čim prej sprejelo načrt novega zadružnega zakona, pri katerem je sodelovalo tudi naše zadružništvo.

Poslovanje zveze.

Obširno poslovno poročilo je nato podal ravnatelj g. Fr. Trček, nadzorstveno poročilo pa predsednik nadzorstva g. Müller. Predloženo je bilo tudi laskavo poročilo Glavnega zadružnega saveza o reviziji zveze. Lastno premoženje zveze je lani ob koncu leta znašalo 873.000 Din (predlaskim 862.000 Din). Hranilne vloge pri zvezi se nasproti prejšnjemu letu niso bistveno spremenile in so znašale 25.25 milijon Din (po bilanci za l. 1932. 25.24). Bilanca zaključuje tudi lasko leto z dobičkom 19.000 Din. Številu včlanjenih zadrug je lani ponovno naraslo za 12, tako da je imela zveza ob koncu leta včlanjenih 352 zadrug. Letno poročilo vsebuje tudi zanimivo statistiko poslovanja zadrug članic v letu 1932, iz katere je razvidno, da je znašal v tem letu denarni promet članic 2259 milijon Din. Lastno premoženje članic je izkazano v višini 71 milijon Din, upravnno premoženje pa v višini 772 milijon Din. Hranilne vloge so znašale pri včlanjenih zadrugah ob koncu leta 640 milijon Din.

Volitev uprave.

Zaradi poteka poslovnih dob je zbor izvolil načelstvo in nadzorstvo za bodočo triletno dobo. V načelstvo so bili soglasno izvoljeni vsi dosedanjí člani, ki so: predsednik Ivan Pipan iz St. Vida, podpredsednik dr. Janko Kersnik iz Ljubljane, odborniki dr. Leopold Boštjančič iz Maribora, dr. M. Goršek iz St. Lenarta, dr. Drago Marušič iz Ljubljane, Stanek Lenarčič iz Blok. dr. J. Komljanec iz Ptuj, Ivo Sanein iz Ljubljane in dr. J. Zdotski iz Brežic. V nadzorstvo so bili izvoljeni od dosedanjih članov: za predsednika K. Müller iz Črnomlja, za podpredsednika St. Vrhovec iz Brezovice, za odbornike: I. Golja iz Metlike, M. Goršek iz Mozirja, Ernest Krulej iz Sevnice, H. Šumer iz Šmarja, na novo pa je bil izvoljen g. I. Klun iz Ribnice.

Sanacijski fond.

Izredno težke gospodarske razmere so prisilile zadrug, da so same pokrenile po tislno akcijo za sanacijo onih zadrug, ki so tuje pomoči potrebne. Ta akcija, ki ima svojo zakonito podlago v čl. 6 uredbe o zaščiti kreditnih zadrug in njihovih zvez, je bistveno zadružna, saj ustreza temeljnemu načelu zadružništva: vsi za enega, eden za vse. Občni zbor je pravilno razumel položaj in soglasno sklenil ustanoviti sanacijski fond, iz katerega bi dobile potrebna sredstva one zadrug, ki nimajo dovolj lastnega premoženja, da bi se rešile iz denarne oziroma gospodarske stiske in za katere veljavajo važni gospodarski in družni interesi, da se ohranijo. Pri tem je zadružništvo tudi mislilo na one številne male vlagatelje in manj premožne člane, ki jih je treba obvarovati pred izgubami. Samo so bila mnega deljena, koliko naj prispevajo posamezne zadrug v ta sanacijski fond. Po temeljiti debati je vendar prišlo do soglasja. O upravljanju sanacijskega fonda je bil sprejet pravilnik, ki natanko predpisuje, kako je upravljavati s fondom.

Občni zbor je nadalje obravnaval tudi splošni položaj, v katerem se nahaja danes zadružništvo, in sklenil obširno resolucijo, ki pravi med drugim:

Resolucija.

»Občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani ugotavlja, da se je težka gospodarska kriza v naši državi še poslabšala z

odredbami, ki so izšle proti kmetijsko-gospodarski produkciji in zadružništvu. Zato občni zbor smatra, da je treba povzeti naslednje nujne ukrepe.

I.

1. Izvršiti organizacijo gospodarstva, zlasti kmetijstva, po naprej določenem programu in omogočiti sredstva za proizvodnjo pod pogoji, ki jih kmetijstvo danes lahko prenese. Da se odstrani velika dispariteta cen med kmetijskimi in industrijskimi izdelki, naj se carinska in prometno-tarifna zaščita industrijskih izdelkov uredi tako, da ne bo šla na škodo kmetijsko-producenta, niti na škodo kmetijsko-konzumenta.

2. Zadružništvo je najboljša gospodarska oblika, ki naj služi kot temelj pri reorganizaciji gospodarstva po načrtu. Zato se mora s celokupnim zadružništvom postopati enako in se ne smejo enemu delu nuditi ugodnosti v škodo drugega.

II.

1. Kmetijske zadrug so organizacije kmetov samih in predstavljajo organizirano skupino kmetov-dolžnikov in kmetov-upnikov. Zato bi bilo treba z uredbo o zaščiti kmetov, ki je zaščitila posamezne kmete, izvesti tudi kmetijske zadrug od določitve uredbe. To je tem bolj potrebno, ker vsa sredstva, ki so na razpolago kmetijskim zadrugam, izvirajo skoraj izključno od samih kmetov, in vse izgube kmetijskih zadrug padajo konec koncev zopet na kmeta samega, kot vlagatelja ali kot člana, ki jamči s svojim premoženjem za zadrugo. Razume se, da zadrug ne smejo izterjati onih dolžnikov-kmetov, ki res ne morejo plačati.

2. Glede na poseben značaj kreditnih zadrug je treba izvesti iz odst. čl. 3 uredbe o zaščiti kmetov vse kreditne zadrug in jih oprostiti dolžnosti bonificiranja 2 odst. za plačilo dolga, izvršenega pred dospelostjo, ker bi v nasprotnem primeru morali utrpeti izgube zadrug, nastale zaradi bonificiranja 2 odst., vendar samo kmetijsko člani, člani zadrug.

Če pa se zadrug ne osvobodijo dolžnosti omenjenega bonificiranja, prosimo kraljevske vlado, da nudi zadružništvu sredstva, iz katerih bi se osnoval v okrilju Zveze fond za pokritje izgub zadrug nastalih zaradi bonificiranja pri odplačilu dolga, izvršenega pred dospelostjo.

3. Sredstva, predvidena v čl. 6 uredbe o zaščiti kreditnih zadrug in njihovih zvez za ustanovitev sanacijskega fonda, niso dovoljna, da zadostijo svrhu. Zato je potrebno, da kraljevska vlada najde poto in način, da v ta fond dotira iz državnih sredstev odgovarjajoče zneske, ki bi znašali vsaj toliko, kolikor doprinešajo zadrugne organizacije same.

III.

1. Raznolikost in neenakost zadružne zakonodaje v naši državi narekuje kot najaktualnejšo potrebo, da se s čim najožjim sodelovanjem zadružništva samega izda enotni zakon o pridobitnih in gospodarskih zadrugah, ki naj omogoča našemu zadružništvu prost razvoj.

2. Ponovno zahtevamo revizijo zakona o obtrih v tem smislu, da se upoštevajo temeljne značilnosti zadrug kot posebnih vrst pridobitnih oblik, ki ne teže za dobičkom in jih zaradi tega tudi ta zakon ne sme smatrati kot trgovska podjetja. Zadrug se morajo predvsem osvoboditi varuštva prisilnih trgovskih združb. Vse administrativno postopanje, ki ga po sedanjem zakonu o obtrih vrste tudi za zadrug prisilne trgovske združbe in Zbornica za TOI, je treba ob priliki revizije tega zakona preodkazati v pristojnost zadružnim zvezam. Osebito je treba § 9 spremeniti in omogočiti, da tudi proizvajalne zadrug lahko vrše rokodelske obrti.

3. Zadrug kot ustanove za medsebojno pomoč gospodarsko-socialno najbiknejših društvenih slojev imajo pravico, da se njihovo delo olajša z davčnimi, taksiimi in poštiniimi olajšavami. Z zakonom o dopolnitvah zakona o neposrednih davkih so postavljeni taki pogoji za davčno prostost zadrug, da lahko vsaka zadruga izgubi za vselej oprostitvev od družbenega davka, če slučajno nehoti proda blago nečlunu, oziroma slučajno prodaja predmet, ki je naveden v seznamu luksuznih predmetov. Te določbe se morajo revidirati.

IV.

Dolgotrajna gospodarska kriza na eni in dolgoletna zaščita kmeta na drugi strani sta provzročili težko nelikvidnost kreditnih zadrug. Zato apeliramo na kraljevsko vlado, da nemudoma preskrbi zadružništvu v § 14 uredbe o zaščiti kmeta obljubljeni lombardni kredit, ki pa mora biti dolgoročen, obrestna mera zanj pa vsaj 1 odst. nižja, kakor je za zaščitenne kmetijske dolge. To je pogoj, da se reši pred izhajanjem najboljše in doslej najkoristnejše kmetijske organizacije, to je naše kreditno zadružništvo.

Gospodarske vesti

— Nova konferenca predstavnikov trg-industrijskih zbornic v Beogradu. Na iniciativa predsedništva banjaške trgovsko-industrijske zbornice so bo vršila 12. t. m. v Beogradu konferenca vseh trgovsko-industrijskih zbornic iz naše države, na kateri se bo razpravljalo o splošnih aktualnih in lokalnih gospodarskih vprašanjih.

— Pričetek bolgarsko-jugoslovenskih trgovskih pogajanj. Kakor poročajo iz Beograda se bosta v četrtek 12. t. m. sestali v Beogradu bolgarska in jugoslovenska delegacija za sklenitev trgovinske pogodbe — Priprave za vsedravnni kongres sadnih trgovcev in izvoznikov v Mariboru. V ponedeljek popoldne so se sestali v Mariboru v mestni posvetovalnici zastopniki raznih gospodarskih krogov zaradi priprav za vsedravnni kongres sadnih trgovcev in izvoznikov, ki bo letos v Mariboru še pred pričetkom izvozne sezone. Kongresa v Mariboru se bodo udeležili tudi gospodarski strokovnjaki in trgovci s tujih tržišč, ki pridejo v poštev za izvoz našega sadja.

— 75odstotno povečanje avstrijskega izvoza lesa. Avstriji je letos uspelo prav znatno dvigniti svoj izvoz lesa. V prvih dveh mesecih tekočega leta je znašal avstrijski izvoz lesa že 17.000 vagonov nasproti 9.600 vagonom v 'tem razdobju lanskega leta, tako da se je izvoz po količini

V. 11. -IUGFA- k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. 437 od 10. I. 1934.

dvignil za preko 75 odstotkov. V Italijo je Avstrija v prvih dveh mesecih izvozila 6 tisoč 500 vagonov lesa, v Švico 4.000 vagonov, v Nemčijo 3.300, v Madžarsko 2.380 vagonov in v Francijo 640 vagonov. Tudi vrednost lesa se je precej dvignila, in sicer za okrog 50 odstotkov, od 7.3 na 11 milijonov šilingov.

— Transforni moratorij Nemčije neizogiben. Preteklo soboto so se pričeli v Baslu razgovori predsednika nemške Reichsbanke dr. Schachta z ameriškiimi, angleškimi, nizozemskimi, švicarskimi in švedskimi upniki Nemčije. Pri tej priliki je dr. Schacht izjavil, da Nemčija priznava vse dolgeve, posojila in kredite, ki jih je dobila od privatnih kapitalistov ali od trgovskih in finančnih kreditorjev. Vsak nemški dolžnik, najsi bo javni ali privatni, mora dolžne anuitete po zakonu plačati v nemških markah v konverzijijsko blagajno na račun inozemskih upnikov. Ne more pa trenutno Nemčija pretvoriti ta plačila v devize, da bi izvršila transfer. Stanje je danes tako, da je transferni moratorij pri današnjih okolišninah neizogiben.

Borze

10. aprila.

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi NewYork in London nekoliko dvignili, Berlin pa je popušal, prav tako Milan. Avstrijski šilingi notirajo nespremenjeno 9.15 do 9.25 (v Zagrebu promet 9.2750, v Beogradu pa po 9.25 in 9.2250). Grški boni so se trgovali samo v Beogradu po 34. Na ljubljanski borzi je danes prišlo v Vojni škodi do prometa po razmeroma nizkem tečaju 307.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda trgovala po 314 (v Beogradu prav tako po 314). Nadalje je prišlo do prometa v 6% bežluški obveznicah po 53.75 (v Beogradu po 52.80 in 52.30) ter v 7% Seeligmannovem posojilu Drž. hipotekarne banke po 65.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2318.18 — 2326.54, Berlin 1355.69—1366.49, Bruselj 801.35 do 805.29, Curih 1108.35—1113.85, London 176.85—178.46, New York 3395.78—3424.04, Pariz 235.88—237.—, Praga 142.23—143.09, Trst 293.20—296.30 (premlja 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.15 do 9.25.

Curih. Pariz 20.38, London 15.9850, New York 308.875, Bruselj 72.30, Milan 26.54, Madrid 42.2250, Amsterdam 209.15, Berlin 122.30, Dunaj 57, Stockholm 82.40, Oslo 60.25, København 71.35, Praga 12.84, Varšava 58.30, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.19, London 27.93, Milan 46.22, New York 538.15, Pariz 35.58, Praga 21.77, Curih 174.25, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 307 zaklj., 7% investicijske 70 — 72, 8% Blair 53.50 den., 7% Blair 52.50 den., 4% agrarne 38 — 36.50, 6% bežluške 51 — 53.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 313.50 — 314, za april 311 — 313, za maj 306 den., 7% investicijske 70 den., 4% agrarne 36 den., 7% Blair 52 — 53, 7% Drž. hipotekarna banka 65.50 — 67, 6% bežluške 52.50 — 53.75; delnice: Narodna banka 4000 — 4250, Priv. agrarna banka 253 — 256, Seđerana Osijek 150 — 170, Trbovlje 100 — 107.50.

Beograd. Vojna škoda 314 zaklj., za septembar 314 zaklj., 7% investicijske 71 zaklj., 6% bežluške 52.50, 52.30 zaklj., 8% Blair 54.50 — 55, 7% Blair 52.50 — 53, 7% Drž. hipotekarna banka 68 bl., Narodna banka 4050 bl., Priv. agrarna banka 257, 254.50 zaključek.

Dunaj. Dunaj-Sava-Jadran 12.05, Državne železnice 16.50, Alpine-Montan. 11.90.

Blagovna tržišča

21TO.

+ Chicago, 10. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 86.50, za julij 86.75, za septembar 87.875; kornuza: za maj 49.25, za julij 51.75, za septembar 52.75.

+ Winnipeg, 10. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 67.50, za julij 68.375, za avgust 70.

+ Ljubljanska borza (10. t. m.) Tendence za žito nespremenljive. Nudijo se (vse za slovensko pretajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (no ml-veki tarifi): baška 79-80 kg po 147.50 — 150; banatska, 77 kg po 152.50 do 155; kornuza (po navadni tarifi): nova žasu orimerno suha s kakovostno garancijo za april po 120 — 122.50, nova, popolnoma suha, za maj po 127.50 — 130; moka: baška .04 po 240 — 242.50, banatska po 250 do 252.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (10. t. m.) Tendence alaba. Promet srednji. Pšenica: za maj 9.84 — 9.85, za junij 9.69 do 9.70; kornuza: za maj 9.46 — 9.47, za julij 9.75 — 9.77.

+ Mariborski sejem za živino. Na sejem dne 10. t. m. so prignali 894 glav živine, in sicer 15 konj, 16 bikov, 112 volov, 346 krav in 9 telet. Povprečna cena za kg žive teže

Šitaite

tedenska revija

ŽIVLJENJE IN SVET

Repertoar

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11.: Konec poti. Sreda. Četrtek, 12.: Bratje Karamazovi. Četrtek, Pelek, 13.: Zaprtio.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11.: Libuša. Premiera. Izven. Četrtek, 12.: Polska kri. C. Petek, 13.: Baletni večer članov baleta Narodnega gledališča v Beogradu. Izven. Sobota, 14. ob 15.: Rusalka. Dijaška predstava. Globoko znizane cene.

Abonente reda Sreda opozarjamo, da se uprizori drevi zanje Sherriffova drama »Konec poti« v običajni zasedbi in režiji g. Debeveca. Ker je to ena poslednjih predstav znamenitega dela v tej sezoni, se prav posebno opozarjamo nanjo.

Pasijska igra »INRI« se ponovi v nedeljo 15. t. m. ob 15. po globoko znizanih cenah. Opozarjamo nanjo posetnike z dežele in iz ljubljanske okolice.

Bedih Smetana: »Libuša«. S svojo opero »Libuša« je rešil nesmrtni skladateljski problem narodne slavoslovne češke opere. Delo je bilo komponirano za otvoritev praškega Narodnega divadla in se je prvič pelo na dan otvoritve dne 11. junija 1881. Čez leto dni je novo gledališče pogorelo in ko se je leta 1883, Narodni divadlo nanovo otvorilo, je nesmrtni mojster prisostvoval drugi otvoritvi gledališča in pella se je zopet »Libuša«. Od tega dne dalje je »Libuša« stalno no sporedu praškega gledališča pa tudi drugih čeških gledališč za vse svečane prilike in narodne praznike. Mei svoje ožje domovine pa ni prestopila, dokler je niso pred nekaj meseci prvič izvajali v Zagrebu. Drugo gledališče izven Češkoslovaške, ki »Libuza« je slovenska opera z današnjim premiero. Zasedba posameznih ulog je naslednja: češko knežino Libušo poje ga. Zinka Kunčeva. Przemysla iz Stahla v. Primož, oba brata Chruščeva in Stahla v. Juleta gje. Marjan Rus in Marček, njun stric Ljubogor je g. Petrovič, Radovan g. Janko, Krasava, hči Ljubogora, je ga. Thierry, Radmila, sestra obeh bratov, ga. Bernotova. Dejanja so tri, oziroma šest slik ter se vrše na Višehradu, v Stadihu in v gozdni pokrajini. Opera je nastajal ravnatelj Polič, režija je prof. Sečfova. Tudi to Smetanovo delo je prepoznalo z veliko ljubeznostjo do naroda. Skladatelj sam pravi, da vse, kar je napravil v glasbi, smatra samo za dolg, ki ga je dolžan plačati svojemu narodu. Premiera Smetanove opere »Libuša« bo dravi ob 20. Predstava bo izven abonmaja.

Opozarjamo na baletni večer, katerega izvajajo tri

Višje, vedno višje!

Pred novimi poleti v stratosfero

V Leningradu se je otvoril prvi ruski stratosferni kongres kot priprava k mednarodnemu stratosfernemu kongresu, ki se bo vršil v prvi polovici meseca julija v Moskvi. Natančnejši datum še ni določen, pač pa so prijavile že različne dežele svoje delegate. Poleg Rusije bo zastopana Belgija s prof. Piccardom in njegovim asistentom Cosynsom, Francija s tremi meteorologi in fiziki, nadalje Španija, skandinavske dežele itd.

Na dnevnem redu bo med drugim teoretična diskusija o smotih novega ruskega stratosfernega poleta, ki se bo izvršil zad-

nji dan kongresa. Rusija se pripravlja na ta polet s tehničnimi pripomočki, ki postavljajo vse dosedanje slične pripomočke v senco. Ni dvoma, da bodo njeni letalci dosegli z novim balonom nov rekord in da bodo obenem prinesli na zemljo nove podatke o stratosfernih skrivnostih. Predvsem so konstrukterji novega balona poskrbeli, da se takšna katastrofa, kakršne je bilo deležno rusko stratosferno letalstvo pri zadnjem poskusu, ne bo več ponovila.

Neposredno po ruskem poletu se bo dvignil v stratosfero po vsej priliki tudi nov španski balon, ki ga bo vodil pilot

Herero, eden izmed delegatov na mednarodnem stratosfernem kongresu.

V zvezi s tem kongresom naj omenimo, da je neki slovaški industrialec daroval 500.000 Kč z namenom, da bi se organiziral tudi poseben češkoslovaški stratosferni polet. Češkoslovaški strokovnjaki pa ni kaj posebno ugodno ne ocenjujejo izgledov tega poleta. Pravijo, da je denarja za samo zgradbo stratosfernega poleta veliko premalo, vrhu tega pa ne pripisujejo takšnemu poletu nobenega znanstvenega pomena. Meteorolog dr. Alojz Gregor je tudi v tisku nastopil proti takšnemu poletu, češ da gotovo ne bo prekosil višinskega rekorda, ki ga imajo ta čas registrirani baloni brez posadke s 36 km. Dr. Gregor tudi sodi, da znanstveni uspehi z obljudenimi baloni nikoli ne bodo boljši nego z baloni brez posadke. Tega mnenja je tudi češki meteorolog prof. Pollak, ki poleg tega nanaja, da so balonski poskusi brez posadke neprimerno cenejši nego s stratosfati. K temu bi bilo seveda pripomniti, da so Piccardovi, ruski in ameriški stratosferni poleti prinesli mnogo znanstvenega gradiva, tako o kozmičnih žarkih in sestavi stratosfernih zračnih plasti, ki bi jih z registriranimi baloni nikoli ne dosegli.

Tako pustošijo viharji v Ameriki

Prošlo nedeljo je divjal v New Orleansu strahovit orkan, ki je trgjal hišam stene in strehe. Na sliki vidimo hišo nekega Lawrenceja, kjer je ostala mati z otrokom sredi popolne podrtje

Brzjavni pisalni stroj

Pred važno reformo v prometni stroki

Avstrijska pošta uprava bo uvedla v kratkem za javnost senzacionalno novoto, ki jo je že z uspehom preizkusila na svojih mednarodnih telegrafskih progah in v avstrijskem vojnem ministrstvu. V ostalem koncu proge se vključijo avtomatično, čim zavrti oddajnik po načinu novih avtomatičnih telefonov številko tega pisalnega stroja. Posebno zvočno znamenje sporoči oddajniku, da je pisalni stroj z zaželeno številko vključen. Vključitev pa se izvrši

lahko tudi med odsotnostjo prejemnika. Oddajnik natipka sedaj na svoj stroj sporočilo, ki ga hoče poslati, in stroj v stanovanju ali v pisarni in delavnici prejemnikovi to sporočilo zabeleži z navadno pisavo pisalnih strojev. Prenos se izvrši z veliko hitrijo, možno je napisati do 7 črk na sekundo, kar zmoroje le izredno izvežbane stenopistke. Da pa manj izvežbani ne izgube preveč časa s tipkanjem, s čimer se jim podražijo stroški za prenos, ima stroj še posebno stransko pripravo, ki omogoča sporočilo že v naprej vtisniti na papirni trak, ki ga pustiš potem z največjo brzino teči skozi stroj. To dopolnilo je važno zlasti za daljša sporočila. Sprejemni aparat beleži avtomatično z isto hitrostjo.

Torbica in rokavice iz usnja

v isti barvi, so letos zelo moderne

Salata - celo leto

Salato cenimo v vseh letnih dobah na naših mizah, zato bi jo morali gojiti tudi vse leto. Najboljše je pa glavna salata. Ta zahteva v splošnem sončno lego, dobro pognojena tla in mnogo vlage. Lahko jo sadimo samo, uspeva pa dobro tudi med kolerabo, zeljem, zeleno, paradižniki in kumarami. Čim hitreje odraste, tem nežnejši so njeni listi. Priporočljivo jo je zalivati z nepremočnimi gnojilnimi tekočinami.

Če si mladih rastlin nismo vzredili sami v zaboji, si preskrbimo dobro utrjene rastline ob koncu marca ali začetku aprila. Pripravimo gredo in jo še enkrat dobro pognojimo, nato jo posadimo v vrstah z medsebojnim presledkom 25 cm. V vrstah samih je rastlina 15 do 20 cm oddaljena od druge rastline. Potem rastline namočimo in jih pozneje večkrat oblijemo z gnojivom. Od časa do časa jim moramo tudi zrahljati zemljo. Pomladne vrste zdreže 4 do 5 stopinj pod ničlo in dajejo že v začetku maja lepo salato.

Če smo posejali salato že v začetku marca na prostem, ponovimo setev v presledkih nekaj tednov do konca avgusta ali začetka septembra. Na posejanih gredah rastline ne smejo postati prevlekle. V vročem času presadimo male rastline v senco, ker bi drugače prehitro zrasle in ne bi dobile glave. Zimska salata sadimo v septembru, oktobru na prostih gredah, najboljše v brazde in jih čez zimo pokrijemo s smrekovino. Že v aprilu lahko potem odrežemo prve glave.

Skavtski sestanek v Franciji

V Villefrancheju se je te dni zbralo nad 10.000 mladih skavtov iz Pariza, Lyona in Marsellie. V imenu lorda Baden-Powella jih je sprejela lady Baden-Powell, ki jo vidimo na tej sliki v sredini skupine

Najstrašnejše

razstrelivo

Pariški listi poročajo, da je francoski policiji v teku preiskave o nedavno odkritih vohunski aferi uspelo dobiti med drugimi dokumenti navodilo o izdelavi novega razstreliva, ki silovito prekaša vse druge, kar smo jih poznali doslej. Je n. pr. 84 krat močnejše od dinamita. Baje gre v bistvu za metodo, ki omogoča postaviti vodik pod silen pritisk, ne da bi pri tem nastala eksplozija ali kakšen ogenj. Izumitelj te razstrelilne snovi je nemški kemik Hausmeister, ki se je trudil 14 let, da je prišel do cilja. Kako je prišla formula za izdelavo te strašne snovi vohunski družbi Lidije Stahlove v roke, listi ne poročajo. Našli so jo med hišno preiskavo v stanovanju nekega kemika Reicha, ki je bil v zvezi z glavno obtoženko Lidijo Stahlovo.

Nova najdba draguljev Staviskega

V Milhouseu blizu francoske meje so odkrili nove dragulje Staviskega v vrednosti čez četrt milijona frankov. Oblasti iščejo dalje in so prepričane, da je slepar raztresel svoje dragulje po deželi samo zato, da bi jih lažje zatajil svojim preganjalcem.

Iz Pariza odhaja

angleški poslanik lord Tyrrell, ki je zastopal londonsko vlado v francoski prestolnici z uspehom več let

Cesar in meščanka

Konec harema in mnogoženstva v anamskem cesarstvu

Anamski cesar se je oženil. Ta stvar bi bila za Evropce kolikor toliko ožre pomena, če ne bi pomenila preloma z dosedanjim tradicijo v anamski državi. Razmere so se tam v toliko spremenile, da so doslej imeli vsi anamski cesarji harem, tako tudi oče sedanjega cesarja Kai Dasih. Toda že ta je krenil na svoj pot. Da ne bi povzročil spora v svojem haremu, ni vzel za ženo nobene izmed svojih ljubic, ki so mu stregle v ljubezni, ampak si je poiskal družico drugje. Sedanjega cesarja pa je storil v tem pogledu še velik korak naprej. Bao Dai, tako je ime novemu anamskemu cesarju, je šele 21 let star in je študiral v Parizu. Tam se je seznanil in zaljubil v Francozino, ki je zdaj postala njegova žena.

Nevesta je kljub temu, da je imela francosko državljanstvo, rodno Mongolka. Njena sestra je žena francoskega barona Pierrea Didelota. Ko je Bao Dai zasnužil nevesto, je moral premagati velike težave. Osemnajstletna Ilona Hao je namreč katoličanka, on pa budist. Zato je zahteval cesar od nje, naj zapusti vero svojih očetov in naj prestopi v njegovo vero. Francozinja je ta predlog odklonila. Šele Vatikan je presekal gordijski vozlož snujoče se zveze na ta način, da je dovolil nevesti

prestopiti v budistično vero. Ob istem času pa se je moral cesar Bao Dai obvezati, da bo razpustil harem in napravil konec mnogoženstvu v svoji državi. Bao Dai je na ta predlog rad pristal. Podpisali so pogodbo, ki določa, da bodo moški potomci Bao Daja in Ilone Hao budistične, ženske pa katoliške vere. Po podpisu pogodbe je bil poročni obred. Svatbe so se udeležili le najvišji sorodniki ženinca in neveste. Cesar in nova cesarica sta bila med poročno ceremonijo oblečena v stara ceremonijalna oblačila in sta pokleknila pred oltarjem svojih prednikov. Svečenik, ki je opravil ceremonijo, jima je govoril o njihovi prednikih. Kronanje cesarice je bilo zelo komplicirano. Obred je trajal več dni. Ker je Ilona Hao meščanka, je morala sprejeti novo ime kot cesarica. Bao Dai je podelil njeni materi naslov cesarice-matere, babici pa naslov cesarice-babice. Tako je bil sklenjen zakon, ki pomeni za anamsko cesarstvo konec harema in prelom z dosedanjim tradicijo ter prvi korak v dobo civilizacije po evropskem vzorcu.

Prebivalstvo Italije pada

Italijani neprestano tožijo, da so revno ljudstvo brez zemlje. Po tem se ravna tudi italijanska zunanja politika, ki venomer naglašala ekspanzijo zaradi tega, ker se rodi preveč ljudi, ki jih Italija v sedanjih mejah ne more preživljati.

Resnica, pravi dr. V. Velay, ki piše o tej stvari v »Berliner Tageblattu«, pa je precej drugačna. Italija ne je, da ni revna država, ona tudi ni več država, ki bi se smela priletevati k ekspanzivnim narodom. Kdor potuje po Italiji, sliši pri vsaki priložnosti jadikovanje zaradi nenaraščanja prebivalstva. Mussolini z vsemi svojimi odredbami in ukrepi ne more doseči tega, kar bi rad: da bi se Italijani množili po njegovem receptu. Do pred leti je bila še nekako upravičena krilatica, da so Italijani ljudstvo, ki mu primanjkuje prostora. V kratkem pa se bo morala ta krilatica spremeniti. Italija je že danes dežela, ki ima dovolj prostora, ampak — premalo ljudi.

V zadnjih desetih letih se je prebivalstvo Italije kljub vsej propagandi za množitev skrcnilo za nad 150.000 oseb. Tu se ne da nič napraviti in popraviti. Številke so številke. Sklepanje zakonov in število porodov tako nazaduje, da bo ta praznota v bližnji bodočnosti še očitneje zazevala kakor zija sedaj.

Dnevnik viteza sreče

Kreugerjev tajni zapisnik bodo sežgali, da ne pride pohujšanje med množice

Nedavno so zabeležili svetovni listi novico, da bodo v Stockholmu sežgali dnevnik Ivarja Kreugerja, kralja vžigalic, ki je po mnogih ponesrečenih finančnih operacijah in ogromnih izgubah izvršil v Parizu samomor.

Dnevnik, ki obsega poleg poslovnih beležk tudi obširne podatke o Kreugerjevem zasebnem življenju, bo uničen pač iz razlogov, ki jih švedske oblasti ne kanijo svetu pojasniti do zadnje podrobnosti. Kreuger je bil namreč kot zasebnik zvezan na tisoč strani, imel je pustolovske doživljaje z ženskami v vseh delih sveta. Ni večjega mesta na zemljevidu zemeljske oble, kjer ne bi bil imel Kreuger svoje »ljubavne podružnice«. Vse, kar je doživljal tam, pa je pridno zapisoval v dnevnik, ki so ga našli po smrti v predalu njegove pisalne mize.

Ti zapiski so švedskim oblastim bistveno olajšali naporno preiskavo ter so osvetlili marsikakšno zagonetno transakcijo Kreugerjevega imetja, ki bi bila sicer za vedno ostala prikrita. Zanimivo je to, da je kralj vžigalic z naravnost neverjetno natančnostjo zapisoval v dnevnik vse podrobnosti svojih potovanj, sestankov in obiskov. Dnevnik je odkril stockholmski policiji tudi to, da je vzdrževal Kreuger zveze z vsemi švedskimi strankami. Te zveze so ga veljale mnogo denarja, ampak kaj je to pomenilo v primeri z uslugami, ki so mu jih izkazovali za poklonjeni denar? Po drugi strani je dobival za te »mile darove« toliste milijone. Švedska javnost še danes ne more pozabiti skandala z bivšim ministrom predsednikom Ekmanom, ki ga je bila zrušila Kreugerjeva smrt. Ta mož je spadal med zaupnike kralja vžigalic in Kreuger ga ni pozabil zabeležiti med svoje najožje vernike v dnevnik.

Obsodba morilca Duce

Pred dnevi je bila v Bukarešti končana obravnava proti morilcem ministrskega predsednika Duce. Atentator djak Constantinesco, je bil obsojen na dosmrtno robljo. Rumunija namreč ne pozna smrtno kazni

Sarret bo obglavljen

Francoski državni predsednik Lebrun je odklonil pomilostitev morilca Sarreta, znanega advokata iz Aix de Provence, ki je bil zaradi zločina umora obsojen na smrt. Sarret je l. 1925. umoril nekega duhovnika in njegovo ljubico, njuni trupli pa je vrgel v solno raztopino. Dve pomočnici Sarreta, sestri Schmidt, sta bili tedaj obsojeni vsaka na deset let roblje.

Kirurške manekinke

Neki pariški lepotilni salon je odkril idejo, da si bo napravil največje reklamo z živimi manekinkami, ki bodo ljudem kazale, kako se lahko popravijo grdi nosovi, gubasta koža, poševne ustnice itd. Takšnim manekinkam izvede salon zastojno operacijo. Zaradi izpolnjevanja pogodbe pa se ne izvrši operacija takoj do kraja, temveč samo do polovice. Manekinke iščejo potem kliente in jih trumoma dovajajo k zdravnikom. Šele ko je trud klinike poplačen, izvrše kozmetični strokovnjaki operacijo na manekinkah do kraja. Pravijo, da je naval ljudi na to kliniko ogromen, kajti vsakdo, ki jo zapusti, privede najmanj enega novega pacienta za kar dobi primeren popust.

Kreugerjevo življenje je bilo tako močno razvejeno, da navaja kralj vžigalic med svojimi zapiski dolge verige najrazličnejših afer, ki so jih sprožila njegova znanja, njegove podpore. Neštivilno je procesov, ki je dal zanje povod denar sleparskega industrijalca — da vobče ne govorimo o dvobojih, ločitvah, karierah, katere je povzročil ta vitez sreče. Dnevnik je ne-

Ivar Kreuger

mah razkrinkal vrsto oseb, ki so bile prej čiste kakor zlato, a so potem zaradi zatemanitve morale izginiti svetu izpred oči. Po razsežnosti, pestrosti in mnogoštevilnosti oseb se Kreugerjevo življenje lahko primerja samo z življenjem Staviskega. A domim je Stavisky deloval v poslovnem svetu in je imel za čutno stran življenja manj časa, zavzema ljubezen pri Kreugerju jako obširno življenjsko poglavje.

Veliki založniki na tej in na drugi strani morja so takoj zavohali privlačnost dnevnika in so ga skušali odkupiti za visoke vsote. Švedska vlada pa je njih ponudbe odklonila. Zakaj, to je njena tajna. Marsikomu se čudno zdi, čemu teh zapiskov niso prodali, ko bi z milijonskimi vsotami, ki so jih ponujali zanje, lahko vsaj deloma popravili škodo, ki jo je napravil Kreuger v svojem življenju. A to ostane, kakor rečeno, skrivnost, vsaj za množice. Če so se upravitelji konkurzne mase odločili, da se dnevnik raje sežge, kakor proda, so imeli za ta postopek gotovo velebitne razloge. Pravijo namreč, da bi bilo s publikacijo dnevnika kompromitiranih mnogo oseb, ki žele ostati čiste za tiste, ki ne poznajo njih tajnih potov.

A NEKDOTA

Češki pisatelj Karel Čapek ima telefonsko številko, ki se je malenkostno razlikuje od telefonske številke nekega kinematografa. Često se primeri, da pokličejo obiskovalci kina njegovo številko namestu kinematografske. Čapek jim v takšnih primerih odgovori: »Na razpolago ni nobenih vstopnic, za vas jih sploh nikoli ne bo.«

VSAK DAN ENA

»Prosim vas, gospod vlomilec, vzemite s seboj tudi moje knjige.«

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

SPORT

Kako je bilo v Zagrebu

Ne samo žalostni dogodki pri tekmi Ilirija - Maribor, temveč tudi tekmovaljevanje za državno prvenstvo v cross country teku, ki se je vršilo prošle nedelje v Zagrebu in pri katerem je, kakor smo že poročali, zaslužno zmagala Ilirija, je povzročilo v sportni javnosti precejšnjo pozornost, ker so se, kakor posnemamo iz zagrebskih listov, tudi tam dogodile stvari, ki niso ravno sportske. Oba zagrebska lista objavljata o tem tekmovalju obširna poročila.

»Novosti« pravijo med drugim: Dvoboj Bručan - Kreva, torej dvoboj Ilirija - Primorje, in prva letošnja borba stalnih tekmovalcev na dolgih progah je navdušila gledalce. Bila je to klasična dirka lahkih, vztrajnih in borbanih tekačev. V finishu pa se je ta dvoboj pretvoril v troboj, toda ne v viteški in plemeniti troboj, temveč v dogovorjeni staktični napad dvojice na enega: nekoga Primorja s št. 51, ki se je za čas svojega tekmovalja zvito zatajeval ter delal, kakor da bi bil truden, je v finishu priskočil na pomoč Krevu ter se trudil z vso silo, da se postavi pred Bručana zraven Kreva s namenom, da bi Kreva »vlekel«, a — neprijetelja zadrževal. Njegov klubski vodja je z megafonom v roki dirigiral to zvijačo. Zgodilo se je ono, kar ni nihče pričakoval, da se more zgoditi. Organiziran napad na nevarnega tekača nasprotnega tabora, da se mu odzve zmaga.

V opisu poteka tekmovalja pravijo »Novosti«, da je Bručan 20 m pred ciljem dohitel Kreva, ki je popuščal. Tukaj je Kreva na neoporni način oviral Bručana, da bi ga prehitel, a poleg tega se je dal »voditi« p. enem tekaču svojega kluba, tako da sta oba zapirala Bručanu pot. Bručan je videl, da ne more priti naprej ter je zadržal drugo mesto tik za Krevom. Škoda, pravijo »Novosti«, da je Kreva s to nesportsko gesto pokvaril sicer krassen vtis svojega teka, pa ga je občinstvo in tudi njegovega »vodnika« Gaberska izživljalo.

Tudi »Jutarnji list« se bavi s tem dogodkom ter pravi, da je ta incident preprečil, da bi se razvila končna odločilna borba med našima najboljšima dolgoprogasoma Krevsom in Bručanom.

Oba lista pravita, da je zastopnik Ilirije takoj po tekmovalju vložil protest zaradi Bručana. Razsodišče je tudi v resnici ugodilo temu protestu ter je zaradi Gaberskega incidenta diskvalificiralo celo moštvo Primorja. Malo prebrada kazen, pravi »Jutarnji list«, zlasti za Kreva, fair in sportskega tekača, ki je brez vsake svoje krivde izgubil zaslužno priborjeni najcennejši naslov prvaka. Razsodišče je stalo na stališču, da so posamezni tekači Primorja po načrtu delali na to, da ovirajo v teku svoje glavne nasprotnike. Tako torej poročila zagrebskih listov. O tej zadevi smo prejeli še en dopis funkcionarja »Primorja«, ki ga bomo priobčili v jutranji številki.

Iziava SK Ilirije

Glede na obžalovanja vredne dogodke, ki so se pripetili v nedeljo na sportnem prostoru SSK Maribora povodom prvenstvene tekme Maribor - Ilirija, smatra upravni odbor SK Ilirije za potrebno, da obvesti svoje članstvo in sportno javnost o naslednjem:

Vodstvo kluba le že sredi preteklega tedna prejelo svara, da se dela umerno razburjenje med publiko v cilju ustraševanja naše moštvo in vplivati na potek in izid tekme. V tem duhu se je vodila tudi reklama v mariborskih listih s članki, ki niso umestni za sportno prireditel in so še bolj vznemirjali občinstvo.

Z ozirom na to je vodstvo kluba povzročilo, da je bila uprava policije v Mariboru že v petek opozorjena na dogodke, o katerih smo se upravičeno bali, da se pripravljajo, ter naprosila za primerno varnostno službo. Obenem je vodstvo kluba poskrbelo, da je bilo o teh vesteh za vsak primer že naprej obveščeno vodstvo nogometnega saveza v Beogradu.

Na žalost pa vsi ti koraki niso mogli preprečiti znanih dogodkov, zaradi katerih je utrpelo deloma težje deloma lažje poškodbe osem naših igralcev.

Po izjavi funkcionarjev in drugih očitvev o čitih verodostojnosti ni nobene dvoma, se je moštvo SK Ilirije vedlo na igrišču in izven igrišča v vsakem pogledu korektno, igralo v mejah pravil nogometne igre in absolutno ni dalo povoda za dejanske napade s strani igralcev SSK Maribora in publike.

Upravni odbor SK Ilirije prosi in poziva članstvo in pristaše, da trezno presoja, te obžalovanja vredne incidente, se vzdrže vsake samolastne akcije ter zaupajo, da bodo poklicani sportni forumi preskrbeli moralno in materijelno zadoščenje poškodovanim igralcem in klubu. Upravni odbor SK Ilirije bo storil v tem pogledu vse potrebne korake.

Upravni odbor se posebej iskreno obžaluje, da so se napadi na moštvo SK Ilirije dogodili na igrišču in v gosteh pri klubu, čigar moštvo je bilo pri našem klubu in pri naši publiku vedno gostoljubno in s simpatijami sprejeto.

Ljubljana, 9 aprila 1934

Upravni odbor SK Ilirije.

Ljubljanski table tenis podsavez. Danes ob 18.30 redna seja upravnega odbora v posebni sobi restavracije Emona. Zaradi bližnjega prvenstva polnoštevilna udeležba zaželjena.

Službene objave LTTP

(Seja uprav. odbora dne 4. aprila 1934.)
Navzoči: dr. Bajec, Ciglar, Grünfeld, Nagy V. Zornada, Adamič, Železnikar, Lukič, oprav. odsotni Iskra, Nagy E., dr. Mauri, Furlan.

Korotan, Ljubljana, se opozori, da poravnava znesek 50 Din kot prijavnino J. T. T. S. Dalje naj pošljejo klubi ISSK Maribor, Korotan, Ljubljana in Kranj izpolnjene prijavnice za Savez. Glasom dopisa Saveza so imenovani klubi sprejeti v redno članstvo Saveza z 18. marcem 1934.

V smislu sklepa zadnje odborne seje se opozarjajo vsi klubi, ki žele sodelovati 28. in 29. t. m. na Dravskem prvenstvu, da bo odprt start samo v redu verificiranim igralcem (kam), ki pa se bodo morali izkazati s podsavezno legitimacijo za verificirane igralce. Legitimacija stane 3 Din, potrebna pa je k vsaki legitimaciji po ena slika. Legitimacije se naročajo pri tajniku podsaveza, treba pa je poslati sliko in denar v naprej na naslov podsav. blagajnika g. Ciglarja.

Doslej verificirani igralci so: Nagy V., Dečman T., Tratnik, Dečman P., Banko J., Grünfeld F. in Janez, Geržinič Leo, Alojzij in Neda, Nagy E., Lokovšek Ivan in Mirko, Pajer, Dobrič, Vargazon, Džinovski, Weissbacher, Žiža, Stopar, Geržinič H., Šiška, vsi Ilirija, dalje Zornada Berto in Josip, Horvat, Kavčič, Severkar, Drovenik, Hočevar Mira in Vera, Nemec Janez in Lud., Klauzer, Puterle A., Glavnik P., vsi Hermes in Furlan, Trobec, Zabnik, Coh, Bevc, Coelestin, Regner vsi Jugoslavija, Celje. Za slednjega je treba poslati še en izvod verifikacije, sicer se bo črtal: Reka, Ljubljana, Lazar, Puterle, Rejc Mirko. Klubi se opozarjajo, da tekem 6 dni prijavijo event. nepravilnosti.

Službene objave iz LNP. Danes ob 19. seja p. o., ob 20. seja u. o. v tajništvu.

Službene objave Ljubljanskega podsaveza JSZS. Drevi ob 18.30 je v damskem salonu kavarne Emona redna seja upravnega odbora. Vabljeni so vsi člani odbora. Po seji u. o. je seja odbora za delegiranje sodnikov. Ponovno se pozivajo vsi člani odbora, dalje vsi savezni hazenski in lahkotletski sodniki, da nemudoma pošljejo tajništvu po eno sliko in 10 Din v gotovini za izstavitve legitimacij. Klube ponovno opozarjamo, da pravočasno prijavljajo tekme in pravočasno zaprosijo za delegiranje sodnikov. Klubom, ki tekem ne bodo prijavili, se bo prepovedal nastop. Vsa klub mora prijaviti vsako tekmo, v kateri nastopi, ne glede na to, v kateri režiji se tekma vrši. Opozarjamo ponovno na sodniški tečaj. Prijave se sprejemajo samo še do nedelje 15. t. m.

ASK Primorje (Lahkotletska sekcija). 21. in 22. t. m. otvorimo lahkotletsko sezono s propagandnim mitingom. Pred državnim prvenstvom za moštva (26. in 27. maja) se vršita še dva klubova mitinga (5. in 6. ter 9. in 10. maja). Z današnjim dnevom ob 15.30 naprej prične redni specialni treningi, ki so obvezni za vse atletel. Seja sekcijejske odbora se vrši v četrtek 12. t. m. ob 20.30 v tajništvu, nebotičnik.

SK Ilirija (Plavalna sekcija). Seja širšega odbora danes ob 20. v damskem salonu kavarne Emona. Prosimo vse gg. odbornike širšega in ožjega odbora za zanesljivo udeležbo.

SK Jadran. Danes ob 18. naprej trening na našem igrišču: Pelc, Modričan, Kisel, Verbič, Marolt, Lipovšek, Oven III., Kalčič, Broar, Oven II., Benedetič, Plantan, Precelj, Kocjan, Goli, Trepše, Vailjani, Lukežič, Rokavec, Markič, Klir, Blažič. Trening je strogo obvezen. Gospodar naj prinese opremo za obe moštvi na igrišče ob 17.45.

Radio

Sreda, 11. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Cas. plošča. — 18: Komorna glasba radio - kvinteta. — 18.30: Radio - orkester. — 19: O verstvih pri zamorskih plemenih (Fr. Tersegav). — 19.30: Radio intervju Podbevšek - Jakac. — 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V odmoru napoved časa in poročila.

Četrtek, 12. aprila.
LJUBLJANA 12.15: Reprodueiran orgelski koncert. — 12.45: Poročila. — 13: Cas. plošče. — 18: O človeku (dr. Škerlj Božo). — 18.30: Srbohrvaščina. — 19: Plošče po željah poslušalcev. — 19.30: Pogovori s poslušalci. — 20: Komorni trio: Ornik Francka, G. Švic, Menardi Pila. — 21: Kuplete poje Danilo Bučar. — 21.30: Samospvji gđ. Vande Zihert. — 22: Cas. poročila, lahka glasba.

BEOGRAD 17: Plošče. — 19.30: Narodne pesmi. — 20: Simfonični koncert. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Koncert ruskega zbor in orkestra balalaik. — PRAGA 20.10: Komorna glasba. — 20.45: Prenos iz Brna. — 22.40: Smetanova glasba. — BRNO 20: Orkestralen koncert. — 20.45: Spevoigra »Krištof Kolumbe«. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20.02: Orkestralen in klavirski koncert. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22: Najlepsi ženski glasovi na ploščah. — DUNAJ 12: Lahka glasba. — 18.20: Koncert dunajskih simfonikov. — 20.05: Vokler Riharda Straussa. — 22: Orkester. — BERLIN 21.15: Slušna igra. — 21.40: Schubertove pesmi. — 22.30: Razvoj valčka. — KÖNIGSBERG 21.15: Prenos iz Berlina. — 21.40: Literaren program. — MOHLACKER 21.35: Klavirski koncert. — 22.40: Plošča. — 23: Kantata.

KUBANY-JEV MATE ČAJ
hrani ter krepi živce in mišice. Telo postane odporno in z lahkoto premaga vse napore. Kdor ga redno pije, se mu ni bači ne ghta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno! 126

RANE ZARADI DOLGEGA LEŽANJA

Tako nastale rane zelo smrde, se naglo širijo, razpadanje tkiva se težko zaustavlja. Tu pomaga zelo »Fitonin« bolniku in okoli. Ze par dni po uporabi »Fitonina« premane neprijeten duh, bolečine se ublažijo, tkivo se okrepi, in rane se prično celiti. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici Din 50.—. Znanstveno knjižico šte. 14 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z. Zagreb 1-78. Reg. pod br. 1281 od 28. VII. 1933.

ZAHVALA

Vsem, ki so našo nad vse ljubljeno, komaj 26-letno mamico, soprogo, hčerko in nečakinjo

Devo Kraljevo

roj. Volavškovo
soprogo železniškega uradnika

na njenem mrtvaškem odru naravnost zasuli s cvetjem ter jo spremili na njeni poslednji poti — naša iskrena hvala!

Kakor bo ona trajno živela v naših dušah — tako ohranimo tudi Vam trajno zahvalo v naših srcih za Vaše iskreno sočustvanje.

3800 ZALUJOČI OSTALI.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nepozabni mož, oče, brat, stric, svak, gospod

Anton Gostič

sodni oficijal

v 64. letu nenadoma v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši v četrtek 11. t. m. na pokopališču v Račah.

Rače, dne 10. aprila 1934.

3804 ZALUJOČI OSTALI.

Ne bi se predčasno postal in toliko trpel, ako bi pravočasno lel s kobotravnik in redno uporabljal priporočeno mi »BOTOT« pasto za zobe in tudi vodo za usta. Okoristite se z mojo izkušnjo!

BOTOT

Pomladite Vaše lice za 10 let!

Znamenit zdravniški izem na polju kozmetike.

Sedaj je lahko pomladiti uvelo in ostarelo kožo ter je napraviti belo in svežo. Znanost je naposled našla element, ki redi in pomlajuje kožo. Če se ta sestavina uvede v kožno tkivo s gladilnimi kretinami, izginejo gube in brazde, zajedanci, razširjene znojnice in vsi drugi nedostaki. Ta nov element, ki kožo redi in pomlajuje, se pridobiva od mladih živali in nahaja se v novi kremi Tokalon. Polepševalno in krepično delovanje te kreme daje koži videz zdravja in mladosti, ki prihaja iz podkožnega tkiva. Celo najgrše lice postane divno lepo.

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo rožnate barve s svečer pred počitkom. To sredstvo redi in pomlajuje Vašo kožo med snom. Kremo Tokalon, hranilo za kožo bele barve (brez masčobe) pa uporabljajte zjutraj. Ta krema beli in napenja kožo, osvežuje Vaše lice za ves dan ter omogoči najboljšo pripojitev pudra.

Bela Vaša polt in pomladitev kože, pa naj bi bila ta poprej v še tako slabem stanju, se uspehi, ki nadkrijujejo celo Vaše najhujše sanje. Imenadili in očarali Vas bodo.

Zapustil nas je za vedno naš dober sopro, oče, svak, stric in naš ljubi brat

RADO POLAK

trgovec in posostnik, tajnik združenja trgovcev, predsednik odn. podpredsednik trg. in obrt. društva, bivši obč. odbornik in blagajnik mestne občine Ormož ter odbornik raznih kulturnih in humanitarnih društev kakor Sokola itd. ter priznan narodni delavec

dne 10. aprila ob ¼4. uri zjutraj v najboljši moški dobi, star jedva 42 let. K večnemu počitku ga bomo položili v četrtek, dne 12. t. m. ob 15. uri na mestnem pokopališču v Ormožu.

Ormož-Ljubljana-Ivanjkovec-Rače, dne 10. aprila 1934.

V žalosti: žena ALBINA; otroka: RADEK in SAVA; bratje: TONE, FRANJO, VINKO in LUDVIK ter ostalo sorodstvo. 3802

VABILO

na redni občni zbor

POSJOJILNICE V BREŽICAH r. z. z. n. z.

ki se bo vršil v četrtek, dne 26. aprila 1934 ob 18. uri v lastni pisarni »Narodni doma«.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1933.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 18. uri ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu udeležencev.

3796

NACELSTVO.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša najboljša soproga, zlata mamica, hčerka, sestra, teta, nečakinja in svakinja, gospa

Marta Moran

rojena černovškova

po mukepolnem trpljenju, dne 10. aprila 1934 v najlepši življenjski dobi za vedno zapustila. Pogreb blagopokojne bo v četrtek, dne 12. aprila 1934 ob pol 16. uri izpred mrtvašnice mestnega pokopališča v rodbinsko grobnico na pobreškem pokopališču.

MARIBOR-SV. JURIJ-LJUBLJANA-PÖLLAU-PESNICA, dne 10. aprila 1934.

Zalujoči soprogo ALOJZIJ, sin LJUBAN in ostalo sorodstvo.

Iščemo za naš prodajni oddelček mlado

moško moč

jugoslovanskega državljana, absolventa visoke trgovske šole ali pravnikar s trgovsko akademijo ali slično izobrazbo, kateri obvlada poleg srbsko-hrvaškega jezika tudi nemškega, francoskega in angleškega. Detaljirane ponudbe z zahtevo plače pod »Bodočnosti« na oglasni oddelček »Jutra«. 3805

